

Konstantinos Kavafis

Každý z nás má svoju Ithaku

Keď vyplávaš k Ithake, želaj si, aby cesta bola dlhá,
plná dobrodružstiev a poznania.
Neboj sa Laistrygónov ani Kyklopov,
neboj sa Poesidónovho hnevu,
nikdy sa s nimi cestou nestretneš, ak zachováš si čestnú myseľ.
Nestretneš sa s Laistrygónmi ani s Kyklópmi,
nestretneš sa s krutým Poseidónom,
ak na nich nepomyšlíš v hĺbke duše,
ak nevystúpia z tvojho vnútra.
Želaj si, aby tvoja cesta bola dlhá.
Kiež sú bohaté tie letné rána, keď s pôžitkom a radosťou
vplávaš do neznámych prístavov, vstúpiš na fénické tržnice
a nakúpiš tam vzácne zbožie, perleť a korály, jantár a eben,
všemožné opojné tresti a masti, čo ich len zvládzeš uniesť,
keď navštíviš egypské mestá a poznáš v nich dávnu múdrosť.
Stále však myslí na Ithaku. Je to tvoj súdený cieľ.
A nenáhli sa,
nech tvoja cesta trvá mnoho liet.
V starobe doraziš k ostrovu
s bohatstvom získaným cestou,
už ľahostajný k pokladom Ithaky.
Tú krásnu cestu dlhuješ Ithake.
Nebyť nej, nikdy by si nebol vyplával,
viac ti už nemôže dať.
Ak uzrieš chudobnú Ithaku, nebudeš predsa sklamaný.
Si teraz múdry, získal si skúsenosť
a vieš, čo je Ithaka.

Vážení a milí spoluobčania,

ako rýchlo letí čas, to si často uvedomujeme hádam až počas vianočných sviatkov, keď sa pri štedrovečernom stole schádza celá rodina a myslou nám za pár sekúnd ako bežiaci film prebehnú najdôležitejšie okamihy uplynulého roka.

Dovoľte mi, vážení spoluobčania, aby som Vás v krátkosti poinformoval o najdôležitejších aktivitách, ktoré mesto realizovalo počas roka 2007, a niekoľkými slovami Vás oboznámil s pripravovanými investičnými zámermi i kultúrno – spoločenskými akciami na rok 2008.

V roku 2007 sa predovšetkým dokončovali a kolaudovali sociálne nájomné byty na Dukelskej ulici (11 b.j.), ďalej byty nižšieho štandardu (28 b.j.) na Kukučínovej ulici, ktoré boli spojené s vybudovaním novej sekundárnej siete VSE Košice za viac ako 2,8 mil. Sk. Začali sme z rekonštrukciou MŠ, uskutočnila sa výmena okien. V tomto roku žiadame zo štrukturálnych fondov EÚ finančné prostriedky na dostavbu MŠ a celkovú rekonštrukciu sociálnych zariadení s rozpočtovým nákladom cca 13 mil. Sk. Pokračovala rekonštrukcia

Domu kultúry a priestorov ZUŠ, úprava areálu a mnohé stavebné aktivity CVC na Fučíkovej ulici, o nich si konkrétnejšie môžete prečítať na stránkach tohto Spravodajcu.

V priebehu roka sa rekonštruovala budova nášho MsÚ . Začalo sa výmenou strechy, okien v zasadačke a na schodisku a pokračovalo sa celkovou úpravou vonkajšej fasády budovy s rozpočtovým nákladom viac ako 2 mil. Sk. V súvislosti s Dňami židovskej kultúry sme zrealizovali aj úpravu vnútorných priestorov MsÚ, predovšetkým obradnej siene, a to výmenou dlažby a ďalšími úpravami interiéru.

Upravovali sa viaceré komunikácie a chodníky v meste. Začala sa úprava mestského cintorína a Domu smútku. Na mestskom cintoríne sme inštalovali nový oporný múr a pripravili viaceré nové hrobové miesta, zrealizovali sme nový chodník i prístupovú cestu na cintorín. Počiatočnými úpravami prešiel aj židovský cintorín, zrealizovala sa prvá etapa jeho prestavby. Na oboch cintorínoch budeme pokračovať v ďalších úpravách aj v roku 2008, vrátane interiéru Domu smútku.

V máji 2007 sa začali práce na celkovej rekonštrukcii štátnej cesty I/73 prvou etapou na úseku Giraltovce smerom na Svidník. Projekčne je pripravená aj druhá etapa po odbočku na Stropkov a projekčne sa pripravuje aj tretia etapa, ktorú bude tvoriť prieťah Giraltoviec. Počas roka bola pripravená štúdia úpravy nášho námestia z jej realizáciou počítame už v nastávajúcom roku 2008. Plánujeme aj výstavbu ďalšej 11 – bytovej jednotky v priestore bývalého mlyna, ktorou chceme riešiť sociálne bývanie pre našich občanov. Plánujeme aj ďalšie aktivity, ktorých realizácia však bude závisieť od úspešnosti našich projektov.

Mesto nezabúdalo ani na kultúrne a športové aktivity pre svojich občanov, mnohé z nich, ako to konštatovali viacerí hostia našich podujatí, boli na veľmi dobrej úrovni. Boli to Deň detí, Topľanské slávnosti, Dni židovskej kultúry, Záverečná slávnosť školského roka , Veľkonočné i vianočné akadémie, Medzinárodná putovná výstava výtvarných prác detí so zdravotným postihnutím, tradičný Giraltovský hudák, absolventské koncerty študentov vysokoškolákov a koncerty ZUŠ, oslavy 45. výročia založenia DSS a mnohé ďalšie. V súvislosti s nimi sme na pôde nášho mesta privítali mnohých vzácných hostí z oblasti kultúry i politického života. Za kvalitnú prípravu týchto podujatí patrí moje úprimné poďakovanie Oddeleniu kultúry MsÚ i kultúrnej komisii pri MsZ, ale aj riaditeľom, učiteľom a výchovným pracovníkom školských zariadení v meste.

V závere môjho príhovoru k Vám, milí spoluobčania, by som chcel zaželať vo svojom mene i v mene pracovníkov mestského úradu predovšetkým pevné zdravie, dobrú pohodu v rodinách, úspechy v práci i v osobnom živote a nám všetkým spoločne veľa dobrej vôle pri práci pre spoločné dobro v našom meste. Želajme si spolu, aby nastávajúci rok znamenal pre naše mesto úspech a priniesol nám ďalšie možnosti sebarealizácie v ňom.

Ján Rubis
primátor mesta

LUDSKÉ ZAČIATKY

Človek začína rád, teší sa na nové dobro života. Je to v človeku, priamo v jeho podstate, hlboko v jeho duši, priam detská schopnosť radovať sa, tešiť, veriť si, chcieť sa mať čo najlepšie. A tak prirodzene na začiatku roka plesáme, dávame si predsavzatia, chceme sa zmeniť k lepšiemu.

Je tu nový rok, nová príležitosť, a tak neváhajme, siahnime do hĺbky svojho vnútra a doprajme uzrieť svetlo sveta tomu malému, nevinnému dieťaťu v nás. Otvorme mu bránu svojho srdca a ono zborí tvrdé závory v nás, roztopí ľady, rozlomí pečate, ktoré nás zvierali

ako pevné puto, nevieme o nich, neuvedomujeme si ich, ale ony nás pevne zväzujú. Ich tiaž pocítite až v okamihu, keď ich náš Pán sníme z našich duší, odrazu sme voľní, ľahkí, pripravení na život, skutočný život s ním, svojím Stvoriteľom. Áno, taký by mal byť náš začiatok, začiatok nového roka, začiatok nového života. Lebo človek v živote začína veľakrát, vždy je to preto, lebo cíti, že nekráča správne, že zišiel z cesty, a tak sa pokúša vrátiť svojmu vnútru oheň pravdy aj správnu iskru života.

Človek jasne cíti, že musí nastať zmena, zmena v ňom samom, v jeho najhlbšom vnútri, musí vzkriesiť nového Adama v sebe a kráčať cestou svojho Vykupiteľa. Inak sa vráti na vyšliapané chodníky života, dobre známe, no vedúce do zabudnutia. A tak sa človek snaží, chce sa stať dieťaťom nebies, teší sa na túto krásnu vidinu cesty a verí si. To sú tie najkrajšie ľudské začiatky nového roka, aj toho, ktorý práve začína. Všetci sa cítime naplnení vnútorným ohňom dobra, plameňom nádeje, že práve tento rok je tým správnym, kedy vykročíme smerom k očakávaniam svojho Pána. Urobíme zázrak svojho života a naša cesta bude cestou viery, nádeje a lásky. Viera v zaslúbenia nášho Pána nám bude osvetľovať tmavé úseky života a láska Pánova ožiari naše srdce. Viera, nádej a láska nás povedie životom, náš Otec nám bude svietiť svojou láskou, naplní nás istotou, že on je tým naším správnym a neomylným vodcom. On dopustí, ale neopustí, ak sa mu zveríme plne do rúk, príde aj požehnanie a pokoj. Áno, je to možné, k tomu slúži aj tento, práve sa začínajúci rok, rok 2008. A tak, človek, vstúp do seba, je tu nová príležitosť, nový začiatok, vzkriesiť nového Adama, naplneného vierou a odovzdaním Pánovi, so všetkým, čo život prinesie. A on prinesie všetko, dobré aj zlé, ale už nebudeš sám, získaš vodcu, priateľa, najlepšieho poradcu života, on ti poradí, zorientuje ťa, vždy udá smer. Neveríš? Skús ho! A odmena ťa neminie.

Stále je tu však výzva života, musíš sa rozlúčiť so starým spôsobom života, zbaviť starého Adama v sebe a naplno otvoriť srdce novému človeku, malému dieťaťu Vianoc. Tak, človek, neváhaj, nastúp cestu viery, nádeje a lásky, spoznáš najväčšie dobro sveta.

A tak nech sú ľudské začiatky sytené láskou, nech nám spadne bel'mo z očí a jasne vidíme jeden druhého. Nech sa zbavíme ľahostajnosti k iným a prehnanej starostlivosti o seba. Nech sa dokážeme pokoriť, nech vieme prijať spravodlivú kritiku. Nech sa naučíme najväčšie tajomstvo života, niest' svoj kríž bez reptania, pochopiť jeho zmysel a prijať ho s odovzdaním a s dôverou. Nech rok 2008 je rokom radosti, lásky a osvietenia človeka, aby sa vedel odovzdať do rúk Pánových a dal sa viesť jeho múdrosťou.

Anna Mitaľová

Z ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Dňa 10. decembra 2007 sa zišlo 7. zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Giraltovcich, rokovanie má svoje určené postupy, ktoré boli dodržané v súlade s predpismi o rokovaní MsZ. Program jednania bol bohatý.

Poslanci schválili dodatok č.3 k VZN č. 24/2004 o miestnych daniach a poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Giraltovec takto:

- Zvoz odpadu od bytoviek týždenne
od rodinných domov v letných mesiacoch 2x mesačne
v zimných mesiacoch 1x za tri týždne
- Poplatok za osobu je 400 Sk.-
- Poplatok za psa sa znižuje v rodinných domoch na 200 Sk.-
v bytovkách na 400 Sk.-

u osamelých dôchodcov na 100 Sk.-

Dôležitým bodom jednania bolo schválenie rozpočtu mesta na rok 2008, ktorý predkladala Ing. Iveta Kurčová, vedúca finančného oddelenia. MsÚ. Rozpočet bol po prediskutovaní poslancov a vyriešení sporných bodov odsúhlasený. Poslanci súhlasili aj s úpravou rozpočtu mesta na rok 2007.

Sporným bodom jednania sa stalo schválenie neziskovej organizácie ZDRAVBÝT k správe bytových a nebytových priestorov, predkladal ho Ing. Ľubomír Filo, vedúci oddelenia SMM. Tento bod programu MZ poslanci odložili na budúce rokovanie. Nasledoval ďalší bod jednania, predaj hnutel'ného a nehnuteľného majetku mesta, ktorý predkladal tiež Ing. Ľ. Filo, tento bod poslanci odsúhlasili. O riešení dodávky tepla z centrálného zdroja, informoval Ing. Ján Čabala, prednosta MsÚ a Miroslav Hiščár, ktorý zastupoval firmu RAS Sveržov. Predstavil možnú rekonštrukciu tepelného hospodárstva mesta Giraltovce, ktorá sa odvíjala v dvoch rovinách. Prvá by viedla k zrušeniu centrálného zdroja dodávky tepla v meste Giraltovce pomocou blokových kotolní. Druhá by predstavovala rekonštrukciu centrálného zdroja v teplovodoch.

Nasledovala interpelácia poslancov, rôzne, návrh na uznesenie a záver.

Redakcia

Dodatok č.3

**k VZN č.24/2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady
a drobné stavebné odpady na území mesta Giraltovce
s účinnosťou od 01.01.2008**

**Mesto Giraltovce v súlade s ustanoveniami zákona č.369/1990 Zb.
o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a ustanoveniami zákona
č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne
odpady a drobné stavebné odpady v znení zákona č.517/2005 Z.z., zák. č.
120/2006 a zák. č. ustanovuje tento dodatok k VZN č.24/2004.**

Všeobecne záväzné nariadenie č.24/2004 sa mení a dopĺňa takto:

II. časť
Miestne dane
Daň z nehnuteľností
Daň z pozemkov

§ 3

V § 3 ods. 6 sa ruší a nahrádza sa takto :

Základom dane z pozemkov u lesných pozemkov, na ktorých sú hospodárske lesy, je hodnota pozemku 1,75,- Sk/m², ktorou sa pri výpočte základu dane z pozemkov násobí výmera pozemku v m².

Daň za psa

§ 7

V § 7 ods. 4 sa ruší a nahrádza sa takto :

Ročná sadzba dane je :

- a) **200,- Sk** za jedného psa v rodinnom dome
- b) **400,- Sk** za jedného psa v bytovom dome a v ostatných častiach a uliciach vrátane rekreačných chát, podnikateľských subjektov a podobných zariadení
- c) **100,- Sk** u osamelo žijúcich dôchodcov

§ 14

Miestny poplatok

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

V § 14 ods. 6 sa ruší a nahrádza sa takto :

Sadzba poplatku je :

- a) pre fyzické osoby žijúce v rodinnom dome je výška poplatku **400,- Sk** za osobu/kalendárny rok pri **vývoze :**
jedenkrát za dva týždne v mesiacoch : apríl - september
jedenkrát za tri týždne v mesiacoch : január – marec
október – december
- b) pre fyzické osoby žijúce v bytovom dome je výška poplatku **400,- Sk** pri **vývoze jedenkrát za týždeň** za osobu / kalendárny rok
- c) pre fyzické a právnické osoby vykonávajúce podnikateľskú činnosť na území mesta sa poplatok určuje podľa počtu smetných nádob a výška poplatku je :

500,- Sk za vývoz 1 100 litrovej smetnej nádoby (BOBR)

110,- Sk za vývoz 110 litrovej smetnej nádoby (KUKA)

V § 14 ods. 11 sa ruší a nahrádza sa takto :

Obec poplatok zníži alebo odpustí za obdobie, za ktoré poplatník obci preukáže na základe nasledovných podkladov, že neužíva nehnuteľnosť, ktorú je oprávnený užívať, viac ako 90 po sebe nasledujúcich dní :

- a/ potvrdenie o prechodnom pobyte s potvrdením o zaplatení poplatku od obce, v ktorej je prihlásený k prechodnému pobytu
- b/ potvrdenie o ubytovaní v študentskom domove
- c/ potvrdenie o ubytovaní v ubytovacom zariadení

d/ doklad o pobyte v zahraničí so slovenským prekladom o tom, že sa v určenom období dlhodobo zdržiava alebo zdržiaval v zahraničí

e/ vo výnimočných prípadoch týkajúcich sa dlhodobého pobytu v zahraničí môže poplatník hodnoverný doklad nahradiť overeným čestným vyhlásením

V § 14 ods. 12 sa ruší a nahrádza sa takto :

Obec poplatok odpustí podľa ods. 11 písm. a/, d/ a e/

V § 14 ods. 13 sa ruší a nahrádza sa takto :

Obec poplatok zníži o 50 % podľa ods. 11 písm. b/ a c/

Obec poplatok zníži o 50 % aj v prípade osamelo žijúcich dôchodcov.

§ 16 Záverčné ustanovenie

V § 16 sa za ods. 9 vkladá ods. 10 a 11, ktoré znejú:

10/ **Na tomto dodatku k VZN č.24/2004 sa uznieslo MsZ v Giraltovciach dňa 10.12.2007.**

11/ **Dodatok č. 3 k VZN č. 24/2004 vyvesený na úradnej tabuli dňa 11.12.2007**

12/ **Tento dodatok nadobúda účinnosť dňa 1.1.2008**

V Giraltovciach, 11.12.2007

**Ján Rubis
primátor mesta**

POSLACI POVÝŠILI ZÁKON NAD SPRAVODLIVOSŤ

Na tému **Smeti** sme už spolu, vážení občania, na stránkach Spravodajcu uvažovali viackrát. Tentokrát ma k tomu zamysleniu priviedol fakt, ktorý asi viacerých z vás nenadchne. Okrem toho reagujem na pripomienky niektorých spoluobčanov, ktorí súčasné poplatky platné od 1. januára 2008 považujú skôr za trest pre tých, ktorí sa snažia produkovať čím menej odpadu, poctivo separujú, kompostujú všetok biologický odpad, pripravujú deťom papier do zberu, slovom, strácajú svoj čas, podľa nich, zbytočne, veď odmenou za toto všetko sú zvýšené poplatky za likvidáciu TKO v budúcom roku, a to práve tým, ktorí sa snažili. Neveríte?

Podme k faktom.

10. decembra predložili zodpovední pracovníci prehľad o vyprodukovanom odpade na území mesta za rok 2007. Údaje sú zodpovedné, veď od bytoviek zväžá odpad iný kukavoz ako od rodinných domov, autá sa na hanušovskej skládke vážia, údaje sa presne evidujú. Podľa týchto údajov rodinné domy vyprodukovali 116 ton odpadu, bytovky 288 ton v roku 2005/2006, bytovky 284 ton, rodinné domy 105 ton v roku 2006/2007. Navyše od bytoviek sa zväžá každý týždeň, od rodinných domov iba raz za tri týždne, takže aj cena za pohonné hmoty, opotrebovanie vozidla a pracovné sily musí byť očividne vyššia pri bytovkách, kde je frekvencia vývozu trojnásobná.

V minulom roku sa prvýkrát predostreli tieto údaje poslancom a tí, vezmúc do úvahy logické argumenty, rozdelili výšku poplatkov síce nie celkom spravodlivo, ale predsa len princíp spravodlivosti aspoň trochu použili. Bytovkári platili za r. 2007 400 Sk/osoba + 25.- Sk za použitie – prenájom kontajnera, ktorý patrí mestu. Domkári platili 300.- Sk/osoba, za kontajner nie, keďže každý si ho musel kúpiť sám v hodnote 700-800 Sk. Jeden z poslancov však v priebehu roka napadol toto rozhodnutie súdnou cestou a prokurátor rozhodol, že v meste nemôžu byť dva rôzne poplatky. Takže máme poslancov, ktorí v záujme nemúdreho zákona neberú do úvahy reálnu situáciu v meste a nechávajú zvíťaziť zákon nad spravodlivosťou, resp. princípom, že platiť by sme mali za to, čo vyprodukujeme, a nemali by sme platiť jedni na úkor druhých.

Nemá to byť rozpútanie nejakého nepriateľstva medzi dvoma skupinami obyvateľov v meste, ale ak bytovkári budú v ďalšom roku platiť rovnako, hoci produkujú takmer trojnásobné množstvo odpadu, a domkári o 100.- Sk viac, potom hádam nemôžu byť spokojní ani tí, ktorí ten „spravodlivý“ princíp na súde vydobyli.

Poslanci teda schválili rovnaký poplatok pre všetkých, lebo nevideli iné riešenie. V tomto roku sa bude zber opäť sledovať a o rok sa bude môcť pristúpiť k tzv. množstevnému zberu, teda opäť použiť princíp akej – takej spravodlivosti. Ale na to si budeme musieť rok počkať, lebo zákon zároveň ukladá, že množstevný zber možno uplatniť až po 3 rokoch sledovania.

Našlo by sa aj iné riešenie? Určite áno, aspoň dve.

To prvé – v záujme spravodlivosti ponechať pre domkárov doterajší poplatok 300.- Sk a rozdiel by dotovalo mesto. Nebolo by jediné, ktoré dotuje odvoz TKO, a to pomerne vysokými sumami. Je veľa obcí, miest i veľkomiest, kde sa k zberu prispieva aj z mestských daní.

Druhá možnosť – hneď prejsť na skutočný množstevný zber – formou nálepiek, ktoré sa už kedysi používali. Prilepením nálepky by obyvateľ oznámil mestskému podniku služieb, že mu majú smetnú nádobu vyprázdniť. Zároveň umožniť občanom, ktorí potrebujú viac nádob, aby si ich zakúpili, hoci aj viac, ale ak produkujú viac smetí, nech ich aj zaplatia viacerými nálepkami. Vyhovárať sa, že je to príliš zložité a že sa to nedá, neobstojí, poznám obce, kde sa to dá.

Dosiahnuť úplnú spravodlivosť pri platení za TKO asi nie je možné. Poslanci by sa však ako zástupcovia občanov, ktorí im voľbou dali svoju dôveru, mali usilovať o čo najspravodlivejšie riešenie a nerozhodovať na základe osobného záujmu.

A. Škurlová

Mestská polícia informuje

1. Dňa 22.11.2007 MsP zistila krádež profilovanej valcovanej ocele, ktorá je majetkom mesta Giraltovce a ktorá bola daná do výkupne kovového odpadu KERGOL J.P, spol. s r. o Prešov, prevádzka Kračúnovce, kde páchatelia krádeže

zinkasovali 360 Sk. Valcovaná oceľ pochádzajúca z krádeže bola odobratá a vrátená majiteľovi - mestu Giraltovce. Skutok po zdokumentovaní bude odstúpený na OU o VVS vo Svidníku.

2. Dňa 19.11.2007 prijala MsP v Giraltovciach oznámenie o krádeži 140 l motorovej nafty z motorového vozidla TATRA 815 z areálu Lesnej správy Giraltovce. Firme Správa lesov Svidník spol. s r. o vznikla celková škoda vo výške 5.460,- Sk . Prípado je v štádiu objasňovania.
3. Dňa 30.11.2007 požiadal exekútorský úrad vo Svidníku o asistenciu pri vykonávaní exekúcie na území mesta Giraltovce. Exekúcia prebehla bez narušenia verejného poriadku.
4. Dňa 10.12.2007 v čase o 19.27 h. prijala hliadka MsP oznámenie, že v pohostinstve Slovan na Dukelskej ulici neznámy muž nechce zaplatiť konzumné a vulgárne nadáva obsluhujúcemu personálu. Po príchode hliadky MsP bola zistená totožnosť podozrivej osoby. Podozrivý zaplatil konzumné a opustil pohostinstvo.

Juraj Šima
náčelník MsP

VIETE ŽE ...

- Na autobusovej stanici v decembri ešte počas dokončovacích prác na prístrešku začalo fungovať aj nástupište. Čakajúci cestujúci sa potešili najmä lavičkám, ktoré v pekných slnečných dňoch na začiatku decembra s pôžitkom využili.
- Pod strechou je aj vinotéka pána Juhu, teraz sa už len čaká na pokračujúcu výstavbu bufetového zariadenia pána Foltína.
- Do peknej podoby sa vystrojila aj budova predajne EXTREM, zatiaľ vymenili okná, výkladné skrine a dvere, a už to prispelo k novému, pozitívnemu výzoru tejto sivej nenápadnej stavby. Pomohol by aj pestrý kabát, do akého sa v poslednom období vyparádili mnohé oficiálne i súkromné budovy mesta.
- Na Kórei v peknej symbióze žijú staršia, mladá i tá najmladšia generácia. Tá prvá sa určite potešila novými lavičkami, ktoré MsÚ inštaloval v priestore pod smútočnými vrbami, ktoré si kórejčania vytipovali ako najvhodnejšie miesto oddychu pri návrate z nákupov či polikliniky. Sme radi, že si mesto všima aj také zdanlivo nepodstatné pripomienky občanov a vychádza im v ústrety. Aj maličkosťou možno veľmi potešiť. Ďakujeme Ing. Kollárovi, ktorý promptne vyriešil požiadavku občanov Kórey. P.S. Verím, že lavičky potešia aj tých najmladších, ktorí doteraz na svojich stretnutiach posedávali na zemi.
- Deň pred Mikulášom sa mesto vystrojilo do bohatej svetelnej výzdoby. Dostala ju predovšetkým budova MsÚ, ale bohaté svetelné girlandy oblemovali aj hlavnú ulicu. A tak Mikuláš, ktorý do mesta v asistencii nášho CVČ zavítal v podvečer 6. decembra, mal čo rozsvetovať, okrem už tradičných jedličiek. Potešili aj deti - členovia krúžkov CVČ, ktoré si pre Mikuláša pripravili pekný program z pesničiek a básničiek.

Tentokrát sa zvládla aj mikulášska nádielka bez zvyčajného chaosu. Mikuláš mal dosť práce celý deň s návštevami škôl a večer aj domácností. Chýbala mi len jedna vec. Množstvo občanov, ktorí zaplnili námestie, neboli ochotní zatlieskať ani Mikulášovi, ani primátorovi po jeho príhovore, potlesku sa nedočkali ani vystupujúce deti, ani organizátori podujatia CVČ. Kulisu slávnostnej nálady vytvárala len hudba, my sme sa nezmohli ani na štipku aktivity. K potlesku nás neprimáli ani nádherne žiariace svietilka, ktoré zo stmavnutého námestia vytvorili rozprávkovú krajinu. To už naozaj vieme len brať, a dať nevieme ani takú maličkosť, akou je obyčajný prejav uznania?

- Na budove MsÚ pokračovali práce aj v priebehu novembra a decembra. Novú fasádu dostala aj zadná časť budovy, kde namiesto starých svetlíkov z popraskaných sklobetóniek inštalovali vkusné nové okná. Úpravami prešiel aj vstup do MsÚ, nové moderné dvere sa teraz otvárajú prostredníctvom fotobunky. Doladujú sa aj detaily v interiéri budovy, drevené plochy dostávajú nové nátery, steny novú maľovku.
- V piatok 7. decembra sa na svojom poslednom tohtoročnom zasadnutí stretla Školská a kultúrna komisia MsZ, aby posúdila prácu v oblasti kultúry za uplynulý rok a s potešením konštatovala, že to bol rok bohatý na kvalitné kultúrno-spoločenské aktivity a urobili sme si nimi dobré meno v rámci Slovenska, ale vďaka hosťom aj v zahraničí. Literárno-hudobné pásmo žiakov Gymnázia a ZUŠ napr. poputuje v marci do Košíc na pozvanie hlavného židovského rabína p. Steina, o pár dní neskôr s ním vystúpime v Poprade na celoslovenských spomienkových dňoch holocaustu.
- Čaká nás vari ešte bohatší kultúrny rok 2008 - januárová plesová sezóna, ktorú si organizujú jednotlivé ustanovizne samy, v marci sa môžete opäť tešiť na reprezentačnú veľkonočnú výstavku, apríl bude patriť Topľanu, ktorý si pripomenie 35. výročie svojej existencie a oslávi ho dvoma vystúpeniami. Máj vo svojom závere priláka do nášho mesta hostí z 5 krajín – Vyšehradskej štvorky plus Izraela a Ukrajiny. Deti a mladí ľudia budú mať svoje 3 – dňové kultúrno-športové stretnutie, ktorému budú predchádzať sprievodné aktivity – otvorenie knižnice so špeciálnou i detskou literatúrou v Komunitnom centre pre mladých pri ŠZŠ, výstava výtvarných prác dievčaťa postihnutého svalovou dystrofiou v priestoroch ŠZŠ a ďalšie podujatia.
- Svoje priestory otvorila v rámci Dňa otvorených dverí verejnosti naša Združená stredná škola SD Jednota. V priestoroch tzv. stolovačky predstavili svoje majstrovstvo študenti jednotlivých odborov. Radi sme si vypočuli správu, že študenti tejto školy nás v januári – februári budú reprezentovať v relácii Markízy Teleráno. Predvedú tu svoju povestnú zručnosť pri príprave slávnostnej tabule s tematikou svadby a detskej narodeninovej oslavy. Zároveň budú prezentovať naše mesto, ktoré predstavia divákovi Markízy.
- V súvislosti s nedávno vysielaným krátkym šotom na STV 2 opäť pripomínam potrebu inštalovať tabuľku so slovenským prekladom textu pri soche Leva, ktorý je pamätníkom obetiam 1. svetovej vojny. Neurobila nám dobré meno skutočnosť, že nikto z oslovených nebol schopný vysvetliť historické pozadie našej hlavnej dominanty. Na potrebu takejto tabuľky / podobne ako pri soche A. Hlovíka / som upozorňovala už pred 590. výročím mesta, teda pred 2 rokmi.
- Dobrou správou je, že opäť môžeme využívať službu opravovne obuvi. Topánky určené na opravu môžete pre zmenu odnieť do predajne Podlahoviny p. Cigánovej, ktorá sa nachádza v dvorovej časti starého MsÚ. Vždy v pondelok si ich pán obuvník z Hanušoviec berie do svojej dielne a po týždni si ich opravené môžete vyzdvihnúť.
- Posledný týždeň pred vianočnými prázdninami sa uskutočnili na jednotlivých školách vianočné akadémie, na ktorých vystúpili žiaci s veľmi pekným programom.

Vyvrcholením tohto týždňa bola Vianočná besiedka CVČ , na ktorej vystúpili aj začínajúce hviezdy slovenskej hudobnej scény František Lenárt, semifinalista speváckej súťaže SUPERSTAR 3.

- Kritika zo strany poslancov sa ušla organizačne nezvládnutej úrovni našich kultúrnych podujatí. Výborne pripravený program stráca na pôsobnosti, ak je rušený sústavným otváraním hlavných dverí na veľkej sále kultúrneho domu. Ruší tiež pobehovanie malých detí , posúvanie stoličiek a pod. Markantne sa to prejavilo počas 2. koncertu študentov na Dňoch židovskej kultúry i na benefičnom koncerte Spojme srdcia pre zdravie.

Kritika padla aj do vlastných radov. Opäť pripomíname, že na kvalitne pripravených podujatiach často chýbajú práve tí najpovolanejší – poslanci, ktorí sú volenými reprezentantmi občanov a s tým by sa mala spájať aj čestná povinnosť byť prítomní na aktivitách mesta, ktoré reprezentujú a o osude ktorého často rozhodujú svojim hlasovaním.

- Kritika poslancov sa týkala aj prenájmu priestorov na poliklinike, ktoré donedávna slúžili Rýchlej záchrannej službe. Tá sa už v jeseni presťahovala do priestorov združenej strednej školy. Poslanci žiadali, aby podľa nich nevhodný prenájom bol zrušený.
- Ani chodník, ktorý vedie popri Lucii smerom k MŠ, neobišla zdrvivú kritiku poslancov. V daždivých dňoch tu stojí voda a znemožňuje chôdzu po celom chodníku. Chýba sa asi stala pri jeho odpádaní.
- Ďalšia nespokojnosť sa týkala predajov v školských priestoroch ZŠ. Tmavá chodba s chabým osvetlením vraj nevyhovuje kupujúcim, ktorí si tovar nemôžu ani poriadne prezrieť. Navrhovali využitie novej telocvične.
- K telocvični smerovala ešte jedna požiadavka. Vstup deťom v doprovode rodičov by mal byť podľa poslancov bezplatný.
- 557 m² pozemku, ktorý doteraz patril mestu, schválili poslanci predať zdravotnej organizácii ILB v hodnote 400 Sk/m². Pozemok patrí k areálu budovy bývalých elektrární.
- Neúspechom sa skončilo aj mimoriadne stretnutie Mestského zastupiteľstva 19. decembra t. r. Poslanci sa už druhýkrát zamýšľali nad vytvorením neziskovej organizácie ZDRAVBÝT, ktorej zakladateľom má byť Mesto Giraltovce, má mať svoju správnu i dozornú radu a jej poslaním by mala byť správa bytových i nebytových priestorov v meste, tiež správa polikliniky, príprava i realizácia rôznych projektov v oblasti sociálnej, športovej, kultúrnej, vzdelávacej, zabezpečovanie ďalších pracovných miest v meste a ďalšie. Časti poslancov sa nepozdával príliš široký rozsah činností, ktoré stanovuje štatút ZDRAVBÝTU, iným zasa organizačná forma neziskovej organizácie, uprednostnili by spoločnosť s ručením obmedzeným. Ing. L. Filo, ktorý by mal byť riaditeľom ZDRAVBÝT- u, oboznámil poslancov s výhodami neziskoviek. Sú to: viacdrojovosť pri získavaní finančných prostriedkov – teda môžu to byť dotácie, príspevky zo štátnych zdrojov, partnerská spolupráca viacerých investorov, využitie európskych fondov, pričom príspevok neziskovej organizácie je maximálne 5%, možnosť daňových odpočtov u podnikateľov, podnikateľská činnosť nie je obmedzená, podniká sa v rámci živnostenského zákona, výhody v rámci DPH. Tak či tak sa poslanci budú musieť k problematike vrátiť, keďže v meste je horúcim problémom riešenie správy bytov patriacich mestu i ostatných, ktoré sú v správe mesta.
- Mesto má ponuku na zriadenie metropolitnej optickej siete, ktorá by v budúcnosti mohla slúžiť na digitalizáciu a rýchle internetové spojenie medzi mestskými organizáciami navzájom, tiež na kamerový systém v meste. Ponuka prišla zo strany

košickej spoločnosti, ktorej reprezentanti podali poslancom informáciu o možnostiach jej realizácie.

- V bývalých priestoroch ČSAD vzniká veľké autocvičisko, ktoré budú využívať na nácvik jazdy budúci adepti na vodičský preukaz.
- Uvažuje sa aj o potrebe malého letiska, resp. pristávacej plochy pre vrtuľník, ktorý by prípadne mohol slúžiť Rýchlej zdravotnej pomoci, ktorá pôsobí v našom meste.

Alžbeta Škurlová

OSLOVILI SME ...

Hlavnú kontrolórku MsÚ v Giraltovciah Ing. Margitu Pachovú.

Na zasadnutí Mestského zastupiteľstva 10. decembra poslanci schválili rozpočet mesta na rok 2008, aj keď v prípade schválenia neziskovej organizácie ZDRAVBYT sa k nemu budú musieť na začiatku roka vrátiť a znovu ho upraviť. Ako hodnotíte vypracovaný a schválený hlavný dokument mesta, ktorým sa bude riadiť činnosť mesta v priebehu r.2008 ?

Rozpočet, nech je to štátny, rodinný alebo aj obecný, býva spravidla kompromisom medzi potrebami a možnosťami.

Sumou 114 186 tis. Sk na strane príjmov a výdavkov je mestský rozpočet na rok 2008 s výhľadom na roky 2009-10 v porovnaní so začiatkom roka 2007 vyšší o 21 miliónov Sk. Jeho príjmy sú ovplyvnené predovšetkým výškou daňových príjmov ako podielu na daniach fyzických osôb, pre lepšiu zrozumiteľnosť ide o príjmy zo štátneho rozpočtu, ktoré sú vyššie o 18 924 tis. Sk. Mierne vyššie sú príjmy z miestnych daní, t.j. z nehnuteľností, za psa a poplatku za TKO. V týchto položkách sú zahrnuté aj pohľadávky mesta voči tým, čo sa s plnením daňovej povinnosti v minulých rokoch omeškali. Významné sú tiež príjmy vyplývajúce z vlastníctva majetku mesta. Ide predovšetkým o nájomné za nebytové priestory, ktorého výška pre nájomcov zostáva nezmenená. Rozpočet si polepší aj prevodom z mimorozpočtových zdrojov, t.j. z fondu rozvoja bývania a rezervného fondu sumou 3714 tis. Sk.

Osobitnou skupinou príjmov rozpočtu sú transfery, v našom prípade dotácia zo štátneho rozpočtu na ZŠ vo výške 15 100 tis. Sk závislá od skutočného počtu žiakov školy.

Ostatné väčšie i menšie sumy príjmov sú v obciach a mestách obvyklé. Nepredpokladajú sa príjmy za predaj nehnuteľného majetku. Predávať sa bude iba neupotrebitelný alebo prebytočný hnutelný majetok.

Keďže je rozpočet zostavený ako vyrovnaný, znamená, že rovnaké ako príjmy budú aj výdavky.

Bežné výdavky sú plánované vo výške 92 969 tis. Sk. Na správu mesta, policajné služby, spravovanie majetku, kultúrnu a športovú činnosť sa môže minúť 21 625 tis. Sk, na školstvo s právnou subjektivitou, t.j. ZŠ, celých do rozpočtu prijatých 15 100 tis. Sk, na školstvo v originálnej pôsobnosti mesta, t.j. MŠ, ŠJ, ŠKD, CVC, suma 43 636 tis. Sk. Ostatné bežné výdavky slúžia na zabezpečovanie služieb občanom.

Kapitálové výdavky tvoria svojou výškou 21 217 tis. Sk významnú skupinu výdavkov. Sú určené na investičnú činnosť v oblasti občianskej vybavenosti, najmä na opravy a rekonštrukcie miestnych ciest, chodníkov a schodov, rekonštruovať sa majú aj budovy MŠ, CVČ, polikliniky, dokončiť autobusové nástupište a začne sa so stavbou ďalšieho bytového domu.

Za najväčšie pozitíva schváleného rozpočtu považujem to, že umožní

- plniť funkcie mesta, ktoré mu ukladá zákon o obecnom zriadení,
- hradiť splátky istiny a úrokov zo skôr prijatých úverov,
- pri sume 13 506 tis. Sk kapitálových príjmov je rozpočet schopný financovať kapitálové výdavky vo výške 21 217 tis. Sk,
- sú v ňom zapracované aj pripomienky a návrhy poslancov MsZ,
- o spokojnosti s jeho výškou a štruktúrou svedčí, že bol MsZ jednohlasne schválený

Názory občanov sa môžu na výšku niektorých príjmových alebo výdavkových položiek rôzniť. Majú však možnosť sa k návrhu rozpočtu pred jeho schvaľovaním vyjadriť písomne alebo osobne v priebehu 15 dní, keď je návrh zverejnený na úradnej tabuli a na informačných tabuliach MsÚ, resp. na internete.

Hlavnej kontrolórke mesta vyplýva úloha dohliadať, aby sa s verejnými prostriedkami, ktorými financie mesta nepochybne sú, nakladalo hospodárne, účelne a efektívne. No a na to pri vykonávaní následnej finančnej kontroly budem dbať predovšetkým.

Ing. Margita Pachová
hlavná kontrolórka mesta

Obvodné oddelenie policajného zboru

Mesto Giraltovce a okolité obce južnej časti Svidníckeho okresu patria do služobného obvodu Obvodného oddelenia Policajného zboru v Giraltovciach, ktoré je organizačne začlenené pod Okresné riaditeľstvo Policajného zboru vo Svidníku. V tomto služobnom obvode je policajtmí OO PZ v Giraltovciach zabezpečovaná predovšetkým ochrana života, zdravia občanov, majetku fyzických a právnických osôb, verejného poriadku, ako aj ochrana iných spoločenských záujmov, a to v zmysle Ústavy SR, zákonov, všeobecne záväzných predpisov a v neposlednom rade aj vnútorných právnych predpisov.

Za obdobie roka 2007 na OO PZ Giraltovce bolo dokumentovaných 251 priestupkov. Skutočný počet nápadu priestupkov, teda priestupkov, ku ktorým skutočne došlo, bolo 217, pričom policajtom sa podarilo z toho objasniť 167 priestupkov, čo je 76,96 % objasnenosť.

Najväčší podiel oznámených alebo zistených priestupkov tvorili priestupky proti majetku, ktorých bolo dokumentovaných 109 a ich objasnenosť je 53,42 %. Priestupkov na úseku občianskeho spolunažívania bolo dokumentovaných 78 a ich objasnenosť je 96,06 %. Závažnejších priestupkov na úseku cestnej premávky bolo oznámených alebo zistených 40, ktoré boli všetky objasnené. No boli dokumentované aj priestupky na úseku ochrany spotrebiteľa, na úseku lesného hospodárstva, na úseku ochrany životného prostredia, na úseku ochrany mládeže pred alkoholizmom alebo na úseku neoprávneného podnikania, kde tieto priestupky boli policajtmí objasňované alebo oznamované príslušným orgánom.

Menej závažné priestupky na úseku cestnej premávky alebo priestupky proti verejnému poriadku boli policajtmí riešené na mieste v blokovom konaní v 315 prípadoch. Blokovaná pokuta nie je len represívnym prostriedkom, ale aj veľmi účinným preventívnym

prostriedkom nielen pre samotného páchatel'a priestupku, ale aj pre iné osoby, ktoré sa môžu poučiť na chybách iných.

V služobnom obvode OO PZ v Giraltovciah k 30.11.2007 bolo zaznamenané spáchanie 80 trestných činov, z toho bolo objasnených 51 trestných činov, t.j. 63,8 % objasnenosť. V štruktúre trestnej činnosti prevládali predovšetkým majetkové trestné činy, ktorých bolo zistených 39, pričom sa podarilo objasniť 19 trestných činov. K vyššej objasnenosti tejto trestnej činnosti môžu prispieť aj občania svojou zodpovednosťou pri ochrane a zabezpečovaní svojho majetku, ale aj majetku spoluobčanov. Lahostajnosť sa nevypláca. Ak občan vie o páchaní trestného činu, priestupku alebo má o takomto konaní podozrenie, mal by takéto konanie oznámiť policajtom. Raz môže byť občan iba nezúčastneným svedkom, ale inokedy môže byť poškodeným a vtedy pocíti na vlastnej koži význam spolupráce občanov s políciou. Napríklad občan, ktorý vidí v nočnej dobe alebo aj cez deň na miestach možných krádeží a výtržností pohybovať sa podozrivé osoby alebo iné podozrivé konanie, mal by túto skutočnosť akýmkoľvek spôsobom oznámiť policajtom. Potom nezriedka stačí, ak uvedené osoby policajti skontrolujú a tieto podozrivé osoby potom radšej od spáchania trestného činu upustia alebo sa radšej presunú niekde inde.

Okrem týchto činností na úsekoch dokumentovania priestupkov a trestných činov policajti OO PZ v uplynulom roku sa podieľali na ochrane verejného poriadku pri rôznych kultúrnych a športových podujatiach, vykonávali služobné zákroky na obnovu verejného poriadku, ale aj pri ochrane života, zdravia a majetku občanov a plnili ďalšie úlohy.

Prácu policajtov OO PZ môžu posúdiť občania, veď pomyselným vysvedčením práce policajtov je spokojnosť občanov.

Záverom kolektív Obvodného oddelenia PZ v Giraltovciah praje všetkým občanom šťastný a úspešný nový rok 2008.

Spracoval npor. Mgr. Jozef Vasilišín

Riaditeľ OO PZ
kpt. JUDr. Jozef Petruňko

Ako nás vidia iní?

Odpoveď na túto otázku som hľadala pri stretnutí so vzácnym hosťom nášho mesta pani Táňou Sterson, ktorá pobudla na pôde nášho mesta dva dni na prelome novembra a decembra. Ako sama skonštatovala, priniesla nám do Giraltovciev sneh, ktorý sa postaral o romantickú zimnú náladu počas jej návštevy rôznych inštitúcií mesta.

Čo predchádzalo jej návšteve Giraltovciev? Prvým kontaktom bola jej organizačná práca pri príprave izraelskej časti Výstavy výtvarných prác zdravotne postihnutých detí, ktoré v máji t.r. organizovala naša Špeciálna ZŠ. Pani Sterson je totiž kunsthistoričkou a na Ministerstve zahraničných vecí v Izraeli má na starosti práve výmenné podujatia v oblasti kultúry a umenia, okrem toho zabezpečuje rôzne humanitárne aktivity, ktoré sú organizované na základe úspešných, teda schválených projektov. Pomáha tiež výtvarníkom s rôznou špecializáciou pripravovať a realizovať projekty a ako mimoriadne čínorodá žena stihne aj učiť.

Na Slovensku v posledných desiatich rokoch pobudla veľmi často, chodíva sem na rôzne semináre, výstavy, ale aj pripravovať kontakty pre prípadných izraelských investorov aj tri, štyrikrát v roku. Úzko spolupracuje s Prof. Pavlom Mešťanom, s ktorým sa naposledy stretla pred 2-3 týždňami v Izraeli, kde v tom čase hosťoval aj Mgr. Peter Kimák-Fejko. Pripravovali

tam podmienky na realizáciu putovnej výstavy, ktorú poznáme od mája t.r. z priestorov ŠZŠ, samozrejme, len jej časti – teda kresieb, drevorytov a pod. diel, ktoré bude treba do ďalekého Izraela previezť lietadlom. Tam sa zrodila myšlienka o spolupráci mesta Hadera s Giraltovcami, a tak sa pani Táňa prišla na vlastné oči presvedčiť o možnostiach spolupráce nielen v oblasti kultúry, ale aj v oblasti podnikania.

Spolu s primátorom mesta navštívila našu polikliniku, kde sa stretla s MUDr. Deutschom i manželmi Hrinkovými, uchvátená bola / podobne ako mnohí iní/ prostredím Domova sociálnych služieb, obdivovala krásne vynovené priestory materskej školy i jej perfektnú výzdobu, navštívila aj základnú umeleckú školu, kde mala možnosť priamo vnímať prácu s naším detským orchestrom, neobišla ani novopostavené rómske domčeky, ku ktorým sa, žiaľ, celkom nedostala pre práve husto padajúci sneh, ktorý sťažoval prístup k nim. Kvitovala aj výstavbu sociálnych bytov v priestore bývalého mlyna. Bola navštíviť aj špeciálnu ZŠ a mnohé ďalšie inštitúcie.

Všade sa stretla s milými, usmievavými, veľmi príjemnými ľuďmi, ktorí okrem predstáv o vlastnej budúcnosti hovorili aj o problémoch a budúcnosti nášho mesta ako o svojich vlastných. A to sa jej na občanoch nášho mesta najviac páčilo. Niekoľkokrát opakovala a zdôrazňovala svoj postreh o nás – nie sme ľahostajní! , záleží nám na osude našich Giraltovcov, vnímame ho ako náš spoločný osud.

Preto pani Táňa hľadala aj možnosti, ako prostredníctvom investícií izraelských podnikateľov priniesť pracovné príležitosti aj do nášho mesta. Navštívila bývalý kožiarsky závod, spolu s primátorom mesta skonštatovala, že je u nás dobrý základ krajčírskkej, obuvníckej i drevárskej výroby. V ďalšej časti pobytu ju sprevádzal Mgr. Kimák – Fejko, ktorý jej priblížil aj kultúrno-historické pamiatky v našom okolí.

Zatiaľ sa družobné vzťahy medzi izraelskou Haderou a Giraltovcami budú uberať v kultúrno-sportovej rovine, budúcnosť ukáže, aké sú ďalšie možnosti spolupráce. Aj naši ľudia si však musia uvedomiť, že ponúknuté príležitosti ich musia nájsť pripravených. Pani Táňa si prezrela aj obnovený židovský cintorín, vysoko ocenila humánnosť tohto počinu a sľúbila mi, že pri najbližšej návšteve /pravdepodobne v máji/ mi pomôže s prekladom ďalších náhrobných kameňov. Jeden z nich / to mi povedala cestou v aute do Kysaku, takže neručím za úplnú presnosť/ napr. hovorí : Tu leží mimoriadne vážený a čestný človek, pre ktorého múdrosť bola dôležitejšia ako svetské bohatstvo.“ Nie sú to teda len citáty z Biblie, ako som minule uvádzala na základe prekladu pani Kľafterovej.

Čo povedať o pani Táni z jej osobného života ? Zdôrazňovala síce, že jej osoba nie je dôležitá, no dovolila mi prezradiť pár faktov o nej. Pochádza z Ruska, otec bol Ukrajinec, mama Ruska, obaja židovského vierovyznania. V Rusku ukončila vysokoškolské vzdelanie, postupne jej zomreli obaja rodičia. V r.1990, len čo sa naskytila možnosť emigrácie, odišla do Izraela, ktorý od prvej chvíle vníma ako svoju vlasť, neprežívala a ani neprežíva zvyčajné tragické pocity prisídlencov prvej generácie, ktorí ako svoju domovinu až do smrti vnímajú miesto, kde sa narodili. Má manžela a 21-ročnú dcéru, do Izraela sa za rodinou prisťahovali aj svokrovci, a tak tvoria úplnú rodinu. Ešte prezradím, že pani Táňa dobre hovorí po slovensky, kvôli svojim častým pobytom na Slovensku a rokovaniam s oficiálnymi predstaviteľmi sa ju ochotne naučila. Predsa sme však na môj podnet prešli k ruštine / to kvôli mne, aby som si nostalgicky zaspomínala na jazyk, ktorý som vyše 20 rokov vyučovala/.

Lúčili sme sa na stanici v Kysaku a ja som vedela, že poznám odpoveď na otázku položenú v názve. Nie sme ľahostajní, máme srdce a to najlepšie postrehnú tí, ktorí k nám prichádzajú po prvýkrát. Prvého júna k nám na týždenný pobyt pricestuje skupina izraelských detí, ktoré sa zúčastnia na pripravovaných Športových a kultúrnych dňoch pre zdravotne postihnutú mládež. Verím, že sa s pani Táňou vtedy všetci opäť stretne.

Alžbeta Škurlová

RODÁCI

Udalosť, o ktorej sa chcem zmieniť, je pre súčasnú generáciu Giraltoviac možno nezaujímavá, ba až cudzia, považujem ju však za určitú súčasť spoločenského života v 50. rokoch minulého storočia z pohľadu nášho mesta ako vtedajšieho sídla okresu.

V týchto dňoch sa totiž dožil krásneho životného jubilea - 90 rokov svojho veku MVDr. Jozef Jeleník. Pôsobil v našom okrese a jeho sídle v rokoch 1948 – 1959 ako okresný veterinárny lekár v rámci 58 obcí nášho okresu.

Svoju profesiu vykonával ako absolvent Univerzity vet. lekárstva vo Viedni na vysokej odbornej úrovni a čoskoro sa mu dostalo zaslúženej pocty celej širokej verejnosti, ba stal sa aj vďaka svojej športovej aktivite ako jeden z najlepších futbalistov za 10 rokov reprezentácie nášho klubu veľmi populárnou osobnosťou nášho okresu.

Je pozoruhodné, ako sa práve zásluhou MVDr. Jeleníka stalo populárne štúdium veterinárnej medicíny, ktoré je oficiálne hodnotené medzi 3 najobtiažnejšie vysokoškolské štúdiá. Aj napriek tomu sa vtedy mladí maturanti „upisujú“ tejto profesii, a tak Gamčikovci, Scirankovci, H. Andraško, Tael, J. Gazdič, M. Deutsch a mnohí ďalší kolegovia z celého okresu chcú kráčať v šľapajach vtedajších predstaviteľov veterinárnej medicíny v našom okrese.

A tu sa priamo žiada z celej plejády nasledovníkov dr. Jeleníka zastaviť s veľkou úctou pri mene prof. P. Gamčíka, ktorý ako vôbec prvý náš rodák ukončil štúdium veterinárnej medicíny na VŠV v Brne.

Prof. MVDr. Dr. h. c. Pavol Gamčík Dr. Sc – akademický funkcionár, vysokoškolský pedagóg, univerzitný profesor, doktor veterinárnych vied, ktorý nás predčasne opustil, bol čelným predstaviteľom Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach a uznávaným vedcom európskeho formátu. Pri všetkej skromnosti, ktorá bola profesorovi vlastná, som osobne presvedčený, že to bola najväčšia osobnosť, ktorá sa v Giraltovcích v 20. storočí narodila! Takého sme my mali rodáka!

Tento fakt si vyžaduje aj adekvátnu reakciu zo strany radnice vo forme primeranej a dôstojnej úcty a verejného holdu tomuto vzácnemu rodákovi.

Spomienka na 90. výročie narodenia dr. Jeleníka a spojitosť s osobnosťou Prof. Gamčíka nie je teda vôbec náhodná.

Pre mňa ako organizátora stretnutia s jubilujúcim 90-ročným kolegom je v návaznosti na vzťah k svojmu rodnému mestu potešujúca jedna skutočnosť- medzi nás, gratulantov, totiž zavítali a pripravili nečakané, ale veľmi milé prekvapenie predstaviteľa mesta a MFK pp. Ing. E. Mati a Milan Varganin, aby odovzdali jubilantovi Pamätný list primátora za vzornú reprezentáciu mesta. Bol to skutočne pozoruhodný čin zo strany radnice, keď po toľkých desaťročiach sa nezabudlo na MVDr. Jeleníka nielen ako vynikajúceho zverolekára, ale rovnako skvelého futbalistu, ktorý sa mierou vrchovatou podieľal na športových úspechoch Slovana celých 10 rokov.

Mojou milou povinnosťou je sa aj touto mediálnou cestou v mene organizátorov osláv, ale hlavne menom nášho jubilanta srdečne poďakovať za túto nečakanú pozornosť p. primátorovi. Súčasne vyslovujeme presvedčenie, že čoskoro sa budeme môcť zúčastniť na odhalení pamätnej tabule pre nášho slávneho rodáka Prof. Pavla Gamčíka za účasti celej obce veterinárnych lekárov, verím, že aj MVDr. Jeleníka.

Požehnané Vianoce a krásny spoločný rozkvet nášho mesta v r. 2008 želá

MVDr. L. Sciranka

Komunitné centrum pri ŠZŠ oslávilo svoje prvé výročie

Pred rokom v decembri sa za účasti mnohých vzácnych hostí i predstaviteľov jednotlivých inštitúcií mesta slávnostne otváralo výchovno - vzdelávacie zariadenie pre deti s vážnejším telesným alebo mentálnym postihnutím. Pekné, novo zariadené priestory na pravom krídle CVČ s novými učebnými pomôckami privítali vtedy na svojej pôde svojich prvých zverencov – deti od 6 do 15 rokov. Dnes sa ich počet rozrástol na 13, starajú sa o ne 3 pedagogické pracovníčky a 1 výchovný asistent. Denne sem na vyučovanie dochádzajú deti zo Stulian, Porúbky, Lascova, Koprivnice, Kukovej, Dukoviec a samozrejme, z Giraltoviec. Nachádzajú tu pedagógov, vyzbrojených nesmiernou trpezlivosťou a značnou dávkou lásky. Veď bez týchto dvoch predpokladov by práca s týmito deťmi nebola možná. Každé z nich má svoj vlastný svet a len spoznať ho vyžaduje čas a veľké úsilie. Sú tu napr. traja autisti, ktorí majú svoje vlastné gestá, mimiku, a vy musíte pochopiť, čo nimi chcú vyjadriť. Je tu dieťa, ktoré vôbec nerozpráva, reaguje pozitívne skôr na zvuky, a tak pri komunikácii s ním tvorí klavír a hudba dobrého sprostredkovateľa. Precvičuje si jemnú motoriku pomocou skladačiek a hračiek. 15-ročná Adelka sem prišla ako zanedbané dieťa z osady, veľmi rada kreslí a na jej obrázkoch dominuje červená farba /potreba lásky?/, 15-ročný Peťko rád počíta, zošity má popísané mnohými aj zložitejšími matematickými príkladmi. Pani učiteľka ho vedie podľa učebníc pre špeciálne ZŠ. Peťko má predpoklady postúpiť na ďalšie štúdium na Praktickej škole, ktorá existuje pri Špeciálnej ZŠ v Giraltovciach od septembra t.r. a venuje sa mladým ľuďom od 15 rokov, ktoré nemajú predpoklady na náročnejšie štúdium.

Upútal ma neuveriteľne výrečný Jožko, ktorý má obrovskú slovnú zásobu a nesmiernu chuť rozprávať s dospelými na rôzne témy. A vyzná sa, veru, v rôznych oblastiach života, má bystrý úsudok a potrebu dotýkať sa a pritulieť sa k vám. Problém je však v sústreďovaní sa a vytrvalosti. Vyučujúce sú rady, keď sa deti dokážu sústreďovať na prácu, učia ich držať správne ceruzku a pero a robia jednoduché cviky na písanie. Čítanie je tvrdším orieškom, no aj ten sa spoločne pokúšajú rozlúsknuť. Niektoré deti čítajú po písmenkách, dokážu spojiť dve písmenká dokopy, no stretla som sa aj s pekným súvislým prečítaním básničky, ktorú prednesie dievčatko na vianočnej akademii, ktorú pripravujú pre rodičov. Autisti majú na nástenke vlastný rozvrh dňa formou obrázkov i písomných pokynov. Pre nich je totiž mimoriadne dôležité zachovávanie presných pravidiel v stanovenom poriadku. Akékoľvek vybočenie spôsobuje stresové reakcie.

Práca s deťmi je náročná. Neexistujú tu prestávky, deti sú mimoriadne aktívne, ťažko obsedia na mieste, stáva sa, že aj pri výchovnej činnosti zadriemu. V rámci triedy sú preto pripravené lôžka, na ktorých si môžu kedykoľvek oddýchnuť. Desiatu si prinášajú z domu, obedujú spoločne v rámci školskej jedálne, ale, samozrejme, vo svojich priestoroch. Popoludní odchádzajú domov. Rodičia sú radi, že sú deti v dostupných Giraltovciach, predtým ich museli vozit' do Prešova či do Košíc. Občas sa dostane k slovu aj televízor, obľúbenou postavičkou detí je Bambuľka, ich pozornosť a schopnosť sústreďovať sa je však aj v prípade televízie obmedzená. Do kolektívu detí teda patria 3 autisti, ostatné deti sú s mentálnym či telesným postihnutím, zaradené do variantu A a C, preto je vo všetkých priestoroch zabezpečený bezbariérový prístup. Je tu aj 5-ročný Samko, ktorý tu absolvuje predškolskú prípravu.

Priestory centra sú vkusne a bohato vyzdobené, s výzdobou pomáhajú aj kolegyně zo Špeciálnej ZŠ, ktorých šikovné ruky a ochotu pracovať pre dobro všetkých poznáme z mnohých výstav a kultúrnych aktivít v meste.

Strávila som s týmito deťmi asi 2 hodiny jedného novembrového dopoludnia a presvedčila som sa o ich bezprostrednosti, o pár minút ma prijali do svojho streda, zahrnuli otázkami a pozornosťou. Zároveň som však pochopila, že práca s nimi je jedna z najnáročnejších, bez

prestania sa dožadujú lásky, pozornosti, musíte ich mať stále pred očami, lebo neviete, aký bude ich najbližší skutok.

Je dobré, že máme v meste takéto zariadenie. Uľahčuje život rodičom týchto detí, umožňuje im aspoň na pár hodín denne žiť svoj život, dáva aj týmto deťom možnosť rastu a rozvoja osobnosti. Opäť som sa raz presvedčila, že budúcnosť Giraltovciem by sa mala uberať týmto smerom – poskytovať dobré a kvalitné vzdelávacie a sociálne služby deťom a seniorom.

Želám pedagógom centra p. Ficíkovej, Lechmanovej a Eliášovej dobrých a úspešných zverencov, deťom zasa láskavých a trpezlivých učiteľov.

Alžbeta Škurlová

Predstavujeme Vám

Stretnutia s **prof. Pavlom Mešťanom**, riaditeľom Múzea židovskej kultúry v Bratislave, majú pre mňa vždy osobitú zvláštnu príchut'. Je to človek, ktorý, možno o tom ani nevediac, prináša medzi ľuďmi pohodu, dobrú vôľu, chuť byť lepším. V Giraltovciach sme ho prvý raz privítali na jar tohto roku, keď si na tvári miesta chcel overiť aktuálny stav nášho židovského cintorína. Odvtedy je naším pravidelným hosťom, našiel si tu veľa priateľov a priaznivcov a giraltovská verejnosť ho mala možnosť vnímať ako pôsobivého rétora počas štyroch Dní židovskej kultúry v našom meste. Keďže sme si ho, rodeného Bratislavčana, tak trocha prisvojili aj my Giraltovčania, chceli by sme Vám ho dnes prostredníctvom nášho rozhovoru priblížiť ľudsky i profesne. Teda moja prvá otázka:

- **Každý z nás vyrastá v konkrétnom prostredí, ktoré nám vtlačá svoju pečať na celý život. Aké bolo Vaše detstvo, ako Vás osobne (cez Vašu rodinu) poznačil holokaust Židov? Kto Vás v detstve najviac ovplyvnil, aké boli Vaše študentské roky?**

Drahá pani magistra. Už táto prvá otázka by bola na celý rozhovor. Aj keď neviem stručne hovoriť ani písať, pokúsim sa o to, aby sme čitateľov veľmi neobťažovali.

Vyrastal som v prekrásnom meste, v Novom Meste nad Váhom, kde som sa síce nenarodil, ale jeho vôňa zostala vo mne navždy. Prežil som tam všetko, čo len môže chlapec do 18-tich rokov prežiť. Prvé veľké priateľstvá, prvé lásky, aj prvú cigaretu. Moje detstvo i mladosť boli čarovné. S odstupom času si myslím, že som bol dobré dieťa, celkom dobrý žiak (nemôžem povedať vynikajúci, pretože som sa nepriatelil s technickými vedami).

Moji rodičia o tom, čo prežili, aj hovorili. Obaja ma poznačili v mojom vývoji. Mamička pochádzala zo židovskej ortodoxnej rodiny, otec z veľmi chudobnej rodiny dedinského klampiara. Svoju vieru si niesol životom a riadil sa jediným heslom: nerob nikdy to, čo nechceš, aby robili iní tebe. Myslím, že sa ním riadim. Mamička ma učila, že veriť a dodržiavať zvyky na 50 % nie je pravá viera. Zobral som si to za svoje a sú mi smiešni tí, ktorí vystupujú ako hlboko veriaci, ale dodržiavajú len to, čo sa im hodí.

Patrím ku generácii, ktorá sa narodila hneď po skončení vojny. Veľmi skoro som sa dozvedel, že plyn sa nepoužíval len na prípravu stravy. Nepoznal som starých rodičov a takmer nikto z otcovej strany neprežil (63 ľudí). Mamičkin otecko mal obrovské šťastie. Zomrel síce 42-ročný, ale nemusel sa vyrovnávať s tým, čo zažili ďalší moji príbuzní. A ako ma poznačil holokaust? Po vojne už moja mamička nikdy nebola zdravá. Keď sa vrátila z koncentračného tábora Terezín vážila iba 34 kilogramov. Otehotnela, jej pôrod bol ťažký, primeraný tomu, čo prežila. Otec sa nikdy úplne nevyliečil z psychických problémov.

Moja matka bola vynikajúca žena. Urobila všetko, aby som nepocíťoval nič z toho, čo prežili a čo sa deje okolo mňa. Mala umelecké sklony a určite som ich zdedil. Všetci moji blízki si mysleli, aj vzhľadom na rodinné finančné problémy, že by bolo ideálne, keby som začal pracovať čo najskôr, bez vysokej školy. „Šupli“ ma na priemyslovku, kde som vydržal dva roky. Prestúpil som na gymnázium a zmaturoval som. Mal som vynikajúcich učiteľov humanitných predmetov, a tak bolo logické, že po maturite pôjdem študovať dejepis, slovenský jazyk a literatúru. História a literatúra ma nadchli, obohatili a venoval som im časť svojho života.

- **Mnohí Židia aj po vojne odchádzali zo Slovenska, hľadali si nový domov, kde by mali väčšiu istotu, že sa nebudú opakovať strašné udalosti páchané na nich v rokoch vojny. Čo Vás viedlo k rozhodnutiu zostať doma na Slovensku? Aká bola Vaša profesná kariéra?**

Boli obdobia, keď som vyčítal svojim rodičom, že neodišli. Až neskôr som pochopil, že nemali dosť síl. Boli by museli začať opäť od nuly, ako v roku 1945, keď sa vrátili z koncentračného tábora. Keď som sa narodil, otec mal 42 rokov a mamička viac ako tridsaťtri. V Novom Meste nad Váhom, kde žili, boli obľúbení, mali už svoje zázemie. Nedokázali to zmeniť.

Napokon, aj z mojej kariéry mali obrovskú radosť. Začal som ako redaktor v knižnej redakcii, neskôr som bol vedecký a pedagogický pracovník. Postupoval som

krok za krokom k najvyšším titulom v spoločenských vedách. Oteckovi trochu trvalo, kým sa s tým zmieril. Nevedel pochopiť (pretože bol strojný inžinier), že sa dá vyžiť aj z histórie.

- **Dnes ste riaditeľom Múzea židovskej kultúry v Bratislave. Čo všetko je obsahom Vašej práce okrem základnej múzejnej činnosti? Viem, že rozsah Vašej pôsobnosti je oveľa širší.**

Milujem svoju prácu, vidím v nej poslanie. Som príslušník asi poslednej generácie, ktorá ešte môže zachrániť niečo z bohatého (dnes už zaniknutého) židovského kultúrneho dedičstva. Teší ma, že som dokázal nadchnúť aj svojich spolupracovníkov, a tak má dnes činnosť nášho múzea vynikajúci ohlas vo svete. Máte pravdu, že sa neobmedzujeme len na múzejnú činnosť. Napriek tomu ju považujeme za prvoradú. Zhromažďujeme, ochraňujeme a vystavujeme predmety, ktoré sa viažu k životu Židov. Zbierame knihy, kupujeme obrazy. Zaoberáme sa aj galerijnou činnosťou. Robíme výstavy svetovým maliarom i grafikom a podarilo sa nám „vrátiť“ na Slovensko umelcov, ktorí sa tu narodili, hrdlo sa k Slovensku celý život hlásili, ale u nás o nich nikto nevedel. Založili sme edíciu Judaica Slovaca, v ktorej vydávame knihy rôzneho druhu: vedecké, populárno-vedecké, spomienky, poéziu. V čase, keď spolu hovoríme, nám vyšiel 85-ty titul. Je to kniha Gily Fatranovej, významnej izraelskej historičky pôvodom z Michaloviec, Boj o prežitie. Iniciujeme záchranu synagóg. Ak k tomu prirátame každodennú agendu, zvlášť ekonomickú, tak je toho práve dost. Ale ešte raz musím pripomenúť, všetci moji kolegovia i ja to robíme radi a s nadšením.

- **Pracujete v rôznych organizáciách a s tým súvisia Vaše mnohé cesty do zahraničia. Ako vnímate dnešný svet, čo sa týka tolerancie, ale aj rasovej znášanlivosti? Je dnešný svet v poriadku, alebo sa máme obávať návratu čias, o ktorých sme dúfali, že sú už zažehnanou minulosťou?**

Som skôr celoživotný optimista, ale na túto Vašu otázku nachádzam len pesimistickú odpoveď. Ľudstvo sa nepoučilo zo židovskej hrôzy. A ak sa dnes ozývajú hlasy zničiť Izrael a Židov, mám strach. Pýtam sa, či svet robí dost pre to, aby v zárodku zasiahol. Zdá sa mi, že nie. Opäť to vyzerá, ako keby sa všetko zlo týkalo len Židov. Ľudstvo si však neuvedomuje, že terorizmus je bezhraničný.

- **Ako vyznievame my Slováci v porovnaní s inými národmi, ktoré prežili a sami pomáhali realizovať fašizmus? Sme schopní otvoriť svoju minulosť, poctivo ju**

skúmať, položiť si mnohé ťažké otázky a odpovedať na ne? Sme dost' múdri, aby sme to urobili?

Nemám rád zovšeobecnenia. Nemám rád, ak jeden Žid urobí niečo nečestné a začne sa hovoriť, že všetci Židia sú nečestní. Sú Slováci, ktorí sú schopní pozrieť sa kriticky na svoju minulosť, ale sú i takí, ktorí bezhlavo obhajujú, čo sa stalo. Sú takí, ktorí šíria lži alebo polopravdy. Žiaľ, často sú to vysokoškolskí učitelia, vzdelaní ľudia. Žijeme v 21. storočí, máme otvorené archívy. Ak hovoríme o Slovensku a „riešení židovskej otázky“ na Slovensku, sú k dispozícii aj dokumenty z Vatikánu. Prečo to ani dnes nechcú niektorí počuť? Narušilo by to „neotrasiteľnosť“ vtedajšieho prezidenta. Každý štátnik má však zodpovednosť, aj morálnu. A či sme dost' múdri? Verím takým mladým, akých som videl v programe giraltovských škôl v rámci Dní židovskej kultúry v minulom roku.

- **Známa je aj Vaša publicistická činnosť. Aké posolstvo ňou adresujete svojim čitateľom?**

Venujem sa problematike antisemitizmu v politickom vývoji Slovenska od roku 1989. Vo svojich prácach analyzujem príklady antisemitizmu a „návrat dejín“ v postkomunistickom Slovensku, ale hovorím aj o naliehavosti a potrebe zaujať jednoznačné stanovisko. Moja publikačná činnosť je zároveň výzva, aby sme sa postavili proti všetkým prejavom antisemitizmu, xenofóbie a rasizmu. Považujem za nutné a stále aktuálne reagovať na pretrvávajúce snahy určitej skupiny autorov revidovať, prikrášľovať a dezinterpretovať slovenské dejiny, nedávnu históriu i súčasnosť.

- **Dovolím si byť aj trochu osobná. Predstavte nám trocha Vašu rodinu, ktorá určite tvorí pevné zázemie pre Vašu náročnú prácu a, ako to už býva pri pracovne veľmi vyťaženejších ľuďoch, veľmi si Vás neužije.**

Ste veľmi milá, že mi kladiete túto otázku. Obyčajne to novinárov, ak má človek súkromie usporiadané, nezaujíma. Mám úžasnú rodinu. Manželka je „jazykárka“. Od detstva sa venuje predovšetkým anglickému jazyku. A je v ňom výborná. Mám dve deti. Obe vyštudovali Vysokú školu múzických umení. Dcéra filmový a televízny manažment a syn herecvo. O smiech v našej rodine nie je nuda. Mám krásneho a milovaného vnuka. Za všetko, čo som v živote dosiahol, vďačím svojim najbližším. Sú chvíle, o ktoré som ich ochudobnil a ktoré im už nikdy nemôžem vrátiť. Boli a sú pre mňa posilou. Vždy sa však nájdu neprajníci, ľudia zlí a zlomyseľní. Strelol som ich niekoľko na ceste životom, ale mal som šťastie, že ich

nebolo veľa. Keď ma privinú moji milovaní, vtedy si poviem, že nemôže byť nič krajšie ako pevné a harmonické rodinné vzťahy. A tie sme si vytvorili.

- **A čo Váš voľný čas? Nájde sa vôbec nejaký? A ak, ako ho využívate?**

To, čo si doprajem, sú návštevy kultúrnych podujatí. Mám rád divadelné umenie, chodím na koncerty. Času nazvyš, žiaľ, nemám. Rád by som viac čítal krásnu literatúru, no nedá sa.

- **Vaše obľúbené knihy? Osobnosti, ktoré uznávate? Vzor, ktorým ste sa v živote riadili?**

To nie je ľahká otázka. Koho menovať a koho vynechať? Mám veľmi rád životopisné knihy. Myslím, že z nich sa človek veľa dozvie a poučí. Osudy velikánov sú neodmysliteľne spojené s ich tvorbou. Rád čítam poéziu. Možno aj preto, že ako mladý chlapec som sa pokúsil ju písať.

Uznávam mnoho osobností, ktoré ovplyvnili moje (a nielen moje) myslenie. V literatúre je to určite Franz Kafka, Primo Levi a môj osobný priateľ Arnošt Lustig. Vo filozofii Jean-Paul Sartre a Albert Cammus. Nikto asi nenazval obdobie slovenského štátu výstižnejšie ako Dominik Tatarka v knihe Farská republika. Je stále výborná. Jašík a jeho Námestie svätej Alžbety. A ďalší a ďalší...

- **Vrátim sa s Vami na pôdu Giraltovec. Viem, že náplňou Vašej práce nie je starostlivosť o židovské cintoríny. Tie sú posvätnou pôdou a spadajú do kompetencie Židovskej náboženskej obce. Čo Vás napriek tomu viedlo k rozhodnutiu, že ste sa ujali jeho obnovy a stali sa záštitou pri jej realizácii?**

Stalo sa niečo nevídané. Dnes je to už zaujímavá história. Raz večer mi zavolala domov profesorka Nina Vietorová. Prosila o pomoc pre pani doktorku Paľovú z Giraltovec. Nešlo ani tak o MUDr. Paľovú, ale o pomoc zrealizovať sen mladého riaditeľa Špeciálnej školy Mgr. Petra Kimák-Fejka, ktorý spočíval v záchrane židovského cintorína. Jeho listy a osobné vysvetlenie ma tak oslovili, že som uvažoval už len o jedinom - ako dokážem pomôcť. Ten človek má krásny vzťah k Židom, ktorých spoznal na svojich cestách do Izraela. Je čestný, úprimný a nezištný. To všetko sú vlastnosti, ktoré kráslili človeka od nepamäti. Dnes sa však s nimi (žiaľ) tak často nestretávame. Od skorého rána upratovať na cintoríne, zapojiť do toho svojich žiakov, ktorí to robia dobrovoľne, bez nároku na akúkoľvek odmenu, to je niečo, s čím som sa ešte nestretol. Za všetko, čo súvisí so židovstvom, si dnes mnohí nechávajú dobre zaplatiť. Peter (a jeho rodina) sa stali pre mňa čímsi výnimočným a opäť ma naplnili optimizmom...

- **Čo Vás viedlo k myšlienke zorganizovať Dni židovskej kultúry v našom meste a ako ich hodnotíte?**

Povedal som si, ak máme realizovať projekt, akým je záchrana cintorína, a ak som preň získal podpredsedu vlády Dušana Čaploviča, potom bude dôležité aj občanom Giraltoviec ukázať aspoň niečo zo židovskej kultúry. Povedať niečo o tom, ako Židia žili, tvorili, čo si spievali... A preplnené sály boli všetkým organizátorom a účinkujúcim tou najkrajšou odmenou. Ohlasy, ktoré mám, sú veľmi pozitívne. Som presvedčený, že len poznávaním kultúry sa odstraňujú ešte stále pretrvávajúce predsudky.

- **Už ste niekoľkokrát navštívili Giraltovce. Ako vnímate jeho obyvateľov, ich spoločenský i hospodársky život, ako vidíte perspektívu takýchto malých mestečiek ďaleko od centra?**

Nechcem, aby to vyznelo ako pochlebovanie. Mal som šťastie stretnúť ľudí nesmierne úprimných, pracovitých a vľúdnych. S Kimák-Fejkovcami som sa zblížil aj rodinne. Veľmi som si obľúbil pani Dr. Paľovú a, samozrejme, Vás. Mal som možnosť vidieť prácu riaditeľky Slávkovej a kolektívu DSS. Obdivuhodné. Stretol som sa s primátorom Jánom Rubisom, jeho manželkou a spolupracovníkmi. Pracovné rozhovory sa akosi prirodzene stali aj osobnými. Je dobré, že práve on, ktorý má hlboký vzťah k svojmu mestu, stojí na jeho čele. Nie som bratislavocentrista. Žil som v menšom meste, mám rád vidiek. Som presvedčený, že Giraltovce majú svoju svetlú budúcnosť... Stretol som a rozprával som sa so žiakmi, študentmi, mladými ľuďmi, a preto si dovoľím hovoriť o optimistickej prognóze ďalšieho vývoja vášho mesta. V krátkom čase ste opravili budovu Mestského úradu. Dnes je to dôstojné miesto pre konanie rôznych podujatí. Aby som bol však aj kritický, chýbajú vám priestory na kultúru. Ľudia si musia zvykať na pravidelné podujatia, ale nemáte divadelnú sálu ani galériu. Chýbajú aj ubytovacie kapacity. S tým všetkým musíte rátať do budúcnosti. Aj to je cesta, ako sa priblížiť viac k mladým ľuďom, vychovávať ich a viesť k tomu, čo nazývam hrdosť na svoje mesto, na mesto, v ktorom žijú.

- **Rozhovory zvyčajne končievam poprosením o akési posolstvo pre čitateľov. Výnimku neurobím ani vo Vašom prípade, hoci vo svojich príhovoroch k občanom i študentom počas Dní židovskej kultúry ste vyslovili nejednu vzácnu myšlienku, ktorú si hodno zapamätať. Napríklad tie tri ďalšie prikázania.**

Ak už mám takúto možnosť, dovoľte odkázať všetkým, ktorým leží na srdci história vlastnej krajiny, aby boli zodpovední. Mať holokaust na pamäti je len prvým

krokom k zodpovednosti. Študovať ho, učiť o ňom i všetkom, čo súvisí s rasizmom a antisemitizmom - to je ďalšia zodpovednosť.

Chcem sa Vám úprimne poďakovať za vzácny čas, ktorý ste venovali nášmu mestu. Vďaka Vám bude mať Židovský cintorín (dnes už jedno z historických miest) svoju novú dôstojnú podobu. Vďaka aj za sprostredkovanie vzácných umelcov, ktorých ste priviedli do nášho mesta a my sme ich mali možnosť vnímať ľudsky i profesionálne.

Ďakujem aj za čas, ktorý ste venovali nášmu rozhovoru. Želám Vám zdravie, veľa sily a energie, stále ten mladický elán a veľa dobrých ľudí vo Vašom okolí.

Alžbeta Škurlová

Som stredoškólák a som rád, že som žiakom Združenej strednej školy SDJ Giraltovce

Združená stredná škola SDJ Giraltovce aj v školskom roku 2007/2008 pripravuje žiakov v študijných odboroch - škola podnikania, obchodný pracovník a pracovník marketingu. Ukončením týchto odborov dosahujú žiaci úplné stredné odborné vzdelanie a môžu sa uchádzať o štúdium na niektorej z vysokých škôl. Učebný odbor hostinský má v škole dlhoročnú tradíciu a žiaci dosahujú výborné výsledky aj na celoštátnych súťažiach. Okrem tohto odboru je možné študovať 3-ročný učebný odbor predavač, učebný odbor cukrár a učebný odbor manipulant poštovej prevádzky a prepravy.

Škola ponúka aj 2-ročné nadstavbové štúdium: podnikanie v remeslách a službách a 3-ročné pomaturitné štúdium: manažment hotelov a cestovných kancelárií.

Už pred koncom minulého školského roka sme my žiaci spoločne s našimi učiteľmi začali pracovať v rámci **projektu Otvorená škola – oblasť športu 2007** na projekte „Športom k zdravému životnému štýlu“. Cieľom bolo poskytnúť možnosti čo najväčšiemu počtu detí, mládeže a širokej verejnosti na efektívne využívanie voľného času prostredníctvom pohybových aktivít. Zmerali sme svoje sily v športových podujatiach, ako školský turnaj v stolnom tenise, minifutbal a turnaj o Pohár riaditeľa školy vo volejbale. Pre žiakov ZŠ sme zrealizovali halový turnaj vo futbale. Víťazom sa stali hráči ZŠ Hanušovce. Nezabudli sme ani na „rodičov“ – dospelých, ktorí sa v priestoroch školskej telocvične stretávali na cvičeniach aerobicu a muži si zahráli futbalový turnaj. Pamätali sme aj na ducha olympizmu a svoje poznatky sme si overili v kvíze. Výtvarnú tvorivosť sme prejavili v súťaži v kreslení s olympijskou tematikou.

Celkovo bolo v projekte zapojených 187 žiakov a 46 dospelých.

Osemnásť našich spolužiakov v novembri absolvovali 4-dňový **barmanský kurz**.

Najzaujímavejšiou časťou kurzu bolo miešanie nápojov. Každý z účastníkov mohol preukázať svoju zručnosť a kreativitu. Po úspešnom vykonaní skúšky získali medzinárodne certifikovaný diplom.

Naši študenti okrem už tradičných akcií, ako sú lyžiarske a plavecké kurzy, školské výlety, kultúrne podujatia, super stužkové slávnosti a pod., mali aj v tomto školskom roku

možnosť absolvovať barmanský kurz, odbornú prax na Cypre. Rok 2007 sme tak ako vždy zakončili spoločnou vianočnou akadémiou.

Svoj voľný čas môžeme tráviť v telocvični, posilňovni, na tenisovom ihrisku, pri internete.

Máme k dispozícii aj domov mládeže. Žiaci v hmotnej núdzi majú u nás ubytovanie zdarma.

Združená stredná škola SDJ Gíraltovece už pripravila do praxe mnoho žiakov, ktorí s dôverou spomínajú na milé roky strávené v tejto škole.

Sme radi, že sme žiakmi práve tejto školy. Ak chceš, pridaj sa k nám...

Redakčná rada školského časopisu pri ZŠŠ SDJ

www.zssgíralt.szm.sk, www.coop.sk, www.sspgir.edu.sk

AKO TO VIDÍM JA

Nedávno som čítal v novinách – Pravda, že „na Slovenku vzdelávanie žiaka a jeho úspešnosť v škole ešte vždy do veľkej miery závisia od toho, z akej pochádza rodiny.“ Ja sa s takýmto názorom stotožňujem, lebo žiak, ktorý má vytvorené lepšie sociálno-ekonomické zázemie, má väčšie predpoklady, aby dosiahol lepšie výsledky ako žiak zo znevýhodneného prostredia.

U nás na Slovensku, alebo prenesme sa do Gíraltoviec, vo veľkej miere výsledky vzdelávania ovplyvňuje rómska populácia. Rómskym deťom chýba chuť vzdelávať sa a pritom by som povedal, že Rómovia v Gíraltovciach nežijú v neprajných životných podmienkach, len deti navštevujúce ZŠ vidia zlé príklady u svojich rodičov a starších súrodencov. Je to veľká škoda, lebo je dosť šikovných rómskych detí, ktoré by mohli v škole dosahovať určite lepšie výsledky. Vidím, ako rómski rodičia odprevádzajú ráno svoje deti do školy a ako po skončení vyučovania niektorí prichádzajú s nimi domov, ale tým sa výchova končí. Rodič sa nespýta svojho dieťaťa: „Čo ste sa učili? Snažil si sa počas vyučovania? Akú známku si dostal? Čo máte za domácu úlohu?“ Viem, že niektorí rodičia to majú ťažké, lebo sami sú nevzdelaní, ale aspoň by mali pre svoje dieťa doma vytvoriť také podmienky, aby sa mohlo pripraviť na nasledujúci deň.

Rodičov som nazval nevzdelanými, ale len preto, že nemajú ukončené základné vzdelanie, oni sú šikovní a vedú rozmýšľať, vedú, čo im patrí, aké dávky, aké majú práva, len s tými ich povinnosťami to nejako neklape. Nájdú si toľko výhovoriek, že vás z toho zabolí hlava. Zo strany rodičov je to nedbalosť, ak vychovávajú svoje dieťa tak, ako ho vychovávajú. Nevedú svoje deti k tomu, aby si vážili to, čo pre ne spoločnosť vytvára, preto sú potom narušené vzťahy medzi rodičom a školou, dieťaťom a školou, ale aj rodičom a dieťaťom. Neobstoja argumenty zo strany Rómov, že veď oni sa o nás nestarajú, naše deti sú diskriminované. V prvom rade za výchovu svojho dieťaťa zodpovedá rodina. A to si Rómovia musia uvedomiť. Ak som dobrý, či už vo vzdelávaní, alebo v celkovom správaní, tak potom aj okolie ma vníma ako človeka, ktorý niečo chce, človeka, ktorého prijímú do kolektívu. My Rómovia radi hovoríme, veď oni nám nedajú priestor, veď oni nás diskriminujú, ale toto je pravda len sčasti, a to veľmi malej. Zoberme si príklad z nedávno skončenej SUPERSTAR. Ak by bolo tomu tak, ako veľká časť Rómov hovorí, že Rómovia nedostávajú priestor, že sú diskriminovaní, tak do desiatky SUPERSTAR sa nedostanú 4 Rómovia, a potom Vierka

Berkyová a Dominika Mirgová až do samého finále. Ony ukázali svoje kvality, svoj talent, a preto ľudia zo Slovenska hlasovali tak, ako hlasovali. Preto hovorím, že ak som raz dobrý a ukážem svoje kvality, tak potom aj Nerómovia má berú ako človeka, ktorému je potrebné dať príležitosť, priestor a vytvoriť mu podmienky na jeho napredovanie.

Tak to vidím ja!

P.S.

Všetko najlepšie do Nového roku, hlavne lásku, toleranciu, ústretovosť a porozumenie !

Jozef Cina

PREČÍTAJTE SI ...

Začína nový rok, rok 2008, otvárame nové stránky, nové rubriky, novú životnú etapu, posúvame sa o krok vpred. Čosi sa skončilo a čosi nové, tajomné sa začína. Tešíme sa? Áno, mali by sme sa tešiť z nových začiatkov, z nových netušených rozmerov života. Náš život je taký, aký si ho urobíme, čo do neho vložíme, čím ho naplníme, čomu dáme prioritu. Ty sám, človek, si vyberáš svoju cestu, určuješ jej smer aj obsah a opäť je tu príležitosť na zmenu.

Nový rok je vždy novou príležitosťou zastat', zväžiť svoj život a vykročiť rozvážne k novým métam. Aj náš časopis Spravodajca bilancoval, tiež začíname Nový rok o čosi starší, múdrejší o skúsenosti, rozhládenejší. Chceme vás mesiac čo mesiac oslovovať, prinášať vám čo najviac informácií zo života v našom meste. Máme ambíciu, aby to bol váš časopis, aby ste ho čítali radi a s láskou, tak ho zostavujeme mesiac čo mesiac a veríme, že naša snaha prináša svoje plody. Také je naše predsavzatie, vykročiť správne a stať sa zdrojom poznania, múdrosti a rozširovania vzdelanostného obzoru našich občanov.

Naša nová rubrika „Prečítajte si ...“, vás má uviesť do sveta kníh. Chceme vás v nej informovať o nových knihách, ktoré stojí zato si prečítať, venovať im svoj čas a rozšíriť si nimi svoju vedomostnú úroveň alebo si nimi potešiť svoju dušu. Spoločnosť kníh vždy človeka posúva smerom nahor, učí ho ľudskosti a dobru.

V našej mestskej knižnici si môžete vypožičať z rozsiahleho knižného fondu tituly z rôznych oblastí, my vám však odporúčame prečítať si tieto tituly:

PAULO COELHO: ALCHEMISTA

Román Alchymista je najväčším brazílskym bestsellerom všetkých dôb. Je to rozprávkové rozprávanie o ceste španielskeho pastiera za zakopaným pokladom. Vychádza z rozprávky Tisíc a jedna noc a je zároveň výzvou k naplneniu vlastného osudu a poznania sveta, v ktorom žijeme. Autorovi sa podarilo napísať dejovo pútavý, symbolický príbeh, ktorý ľudom pripomína, že život má individuálny zmysel a univerzálnu platnosť a že ho môžu vziať do vlastných rúk.

MARCIA WILLETTOVÁ: ROZDÁVAŤ LÁSKU

Autorke sa v tomto románe podarilo napísať dojemný príbeh, skúmajúci mnoho tvári lásky, odohrávajúci sa v končinách, ktoré pozná najlepšie. Marcii Willettovej sa opäť podarilo presvedčivo odkryť zložitú ľudských vzťahov a citov na pozadí osudov ľudí, ktorí sa rozhodli pre život v úzkom spojení s prírodou.

ALŽBETA ONDUSKOVÁ: MINCE VEČNOSTI

Naša domáca autorka náboženskej poézie Alžbeta Ondusková, nás v predvianočnom období obdarila už v poradí šiestou zbierkou svojich básní pod názvom Mince večnosti. Ako už hovorí sám názov, spoločnou témou tejto zbierky je odchod z časnosti do večnosti. Autorka chce poslúžiť tým, ktorí vo chvíli rozlúčky hľadajú oporný bod života. Smútočne ladená poézia pohľadza ich ubolené duše a vnáša trocha tepla do bolestného obdobia smútku.

/Túto knihu si môžete kúpiť v Mestskej knižnici v sume 40.-Sk.-/

MINCE VEČNOSTI

Ked' slnko nášho žitia
k horám sa nakloní,
večerná padne tóna
a svieca dohorí.

Navždy skončené dielo,
túžob žiadnych viac niet,
telo už zmeravelo,
v iný už patrí svet.

Tak končí stopa žitia,
ďalej už nevedie,
len duša vierou živá
smie v kraje nebeské.

Všetko časné sa stráca,
putuje do hrobu,
iba viera prenáša
dušu v ríšu novú.

Všetky sveta poklady
sú márnosť bezcenná,
kto vo viere bohatý,

večnosti mince má.

Alžbeta Ondusková

CENTRUM VOLNÉHO ČASU BILANCUJE

Keď 1.septembra 2005 bol pán Ján Vook poverený funkciou riaditeľa giraltovského CVČ, malo naše centrum 42 vzdelávacích poukazov od žiakov /aj keď činnosť vykonávalo pre viacerých/ a jednu pracovníčku. Mnohí sme vtedy pochybovali o smelých plánoch mladého ambiciózneho človeka - povereného riaditeľa a pokladali sme ich skôr za mladistvé rojčenie. Po roku sa však počet detí v Centre rozrástol na 485 a všetci dookola zbystrili pozornosť. Po dvoch rokoch a 3 mesiacoch svojej činnosti môže pán Vook urobiť takýto odpočet : v centre bola zriadená hodinová škôlka s moderným vybavením, bola zrekonštruovaná učebňa, ktorá dnes slúži pre deti MŠ, dobudovali posilňovňu, ktorej vybavenie by našim deťom mohol každý závidieť : cvičiace stroje , pekná minitelocvična so zrkadlami na nácvik aerobiku, prípadne tancov a ako bonus prekrásne sprchy v bývalých zanedbaných priestoroch starej kúpeľne. Zo starej kočíkárne je teraz moderný polyfunkčný priestor, ktorý príležitostne poslúži ako galéria mladých výtvarníkov, prípadne letná učebňa. Zmenil sa aj exteriér centra – predovšetkým púta svojou vynovenou pestrou fasádou / postupne sa chystajú vymieňať aj okná /, pribudli šmýkačky, sú tu nové chodníky, štýlové kamenné lavičky, altánok s krbom slúžiaci na opekačky deťom i ich rodičom, priestor spestruje vtáčia voliéra, sfunkčňujú ho nové asfaltové chodníky. Pán riaditeľ nezabudol ani na deti, ktoré čakajú na činnosť, výstavbou malej čakárničky, ktorá je zároveň propagačným miestom. Ak by ste si mysleli, že to pánu Vookovi stačí, mýlili by ste sa. Na základe jeho projektu sa buduje pri Radomke moderné multifunkčné ihrisko so sieťou, ktoré v lete bude slúžiť na hry, ako futbal, tenis, hokejbal, v zime zasa ako klzisko – už sú pripravené aj mantinely. Doplní sa umelým osvetlením a lavičkami pre cca 250 ľudí. CVČ tiež prevzalo do opatery telocvičňu ZŠ, pre ktorú robí rozvrh práce, zabezpečuje dozor i čistenie priestorov. Nové chodníky budú slúžiť ako dopravné ihrisko na vyučovanie zásad cestnej premávky. Majú už vyrobené semaforey i značky, čakajú len na jar, aby ich mohli inštalovať. Pripravené sú aj autíčka, na ktorých budú deti jazdiť. Je ich 5 a zatiaľ čakajú na svojich jazdcov. Na jar netrpezlivo čaká aj pán Vook, ktorý má presnú predstavu o využití ďalšieho voľného priestoru CVČ. Priestor, kde je teraz tribúna, bude slúžiť ako futbalové ihrisko / obkolesia ho sieťou/, trávnik vľavo sa premení na minigolfové ihrisko s 19 stanovišťami, po stranách budú pokračovať chodníky dopravného ihriska, v zadnej časti bude malá vtáčia zoologická záhrada, pravá strana by mala slúžiť na výstavbu 2 kúpalísk, pri nich budú bufety s občerstvením a parkoviská, kde si nájdú priestor na uplatnenie miestni podnikatelia. Pribudne aj horolezecká stena. Pán Vook hovorí, že chce premeniť priestor Centra na rozprávkový priestor pre deti a ich rodičov, ktoré tu budú môcť tráviť aj prázdninové dni, počas ktorých sa animátori /výchovní pracovníci/ postarajú o záujmovú činnosť detí, rodičia si zasa budú môcť posediť v peknom prostredí.

Práca v našom centre sa každým rokom rozrastá. Kým v šk.r. 2005/2006 zabezpečovalo činnosť pre 485 detí a mládeže do 26 rokov, v ďalšom roku to už bolo 1595 mladých a v šk. roku 2007/2008 získali 2837 vzdelávacích poukazov, celkovo zabezpečuje činnosť pre 2887 mladých. Ich aktivity sa rozbehli do celého okresu, veď okresné mesto Svidník nemá vlastné

CVČ. Kto sa vlastne stará o takéto množstvo mládeže ? Je to predovšetkým základný tím centra, ktorý tvorí 10 pracovníkov a dvaja na polovičný úväzok. Ostatnú činnosť zabezpečuje 155 externých pracovníkov, zabezpečujúcich rôzne záujmové krúžky. Medzi najobľúbenejšie činnosti patria : cvičenie v posilňovni a telocvični, ale aj práca s počítačmi, anglický jazyk, obľúbený je aj divadelný krúžok, turistika. Deti chodia na plaváreň, zúčastňujú sa organizovaných zájazdov na hokejové zápasy v Košiciach. V minulom roku v Centre vyučovali prácu s počítačmi aj dospelých, 15 z nich získalo platný certifikát o ovládaní tejto činnosti.

V duchu sa možno pýtate, ako možno zabezpečiť takú pestrú činnosť, keď sa dnes každý sťažuje na nedostatok peňazí. Nuž , pán riaditeľ iba v r. 2007 vypracoval 11 projektov, okrem toho má aj u nás sponzorov, ktorí mu pomáhajú najmä materiálne – sú to kaviareň Letisko, reštaurácia Slovan, firma Lucia, Lekáreň Lipa, Alma - Zdravotnícke potreby, firma US Steel z Košíc.

Pán Vook má aj mediálnu podporu Podduklianskych novín i nášho Spravodajcu, množstvo reklamných materiálov si však zabezpečuje aj sám. Zdôraznil mimoriadne dobrú spoluprácu s mestským úradom, zvlášť s primátorom mesta, ktorý podporuje jeho výchovné i investičné aktivity. Pán Vook hovorí o tom, že vo veľkých mestách je problém dohodnúť sa. My ako malé mesto by sme mohli a mali byť príkladom, že dohodnúť sa dá, nerobiť si navzájom prieky, veď naším spoločným cieľom má byť práca pre mesto a jeho mládež i občanov. My mu len môžeme držať palce, aby mu vyšli aj jeho ďalšie odvážne plány, ktoré urobia z nášho mesta skutočné spádové centrum aj v oblasti mimoškolskej výchovy.

Alžbeta Škurlová

Súkromná základná škola v Giraltovcich otvorí po prvýkrát svoje brány **1.9.2008**

Škola je zaradená do siete ZŠ v SR a bude poskytovať **základné vzdelanie s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov od 1. ročníka.**

Rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov chce škola reagovať na nalievajúcu požiadavku, ktorá vychádza z prirodzenej potreby znalosti cudzích jazykov, danej geopolitickými, ekonomickými a kultúrnymi podmienkami našej krajiny. Znalosť cudzieho jazyka získaná v základnej škole vytvára predpoklady pre ďalšie štúdium tohto jazyka a pre jeho využívanie v profesionálnej praxi. **Cím skôr sa dieťa začne cudzí jazyk učiť, tým má lepšie predpoklady pre jeho kvalitné zvládnutie.**

V zmysle platnej legislatívy sa financovanie súkromných škôl zabezpečuje rovnako ako pri štátnych školách zo štátneho rozpočtu. Rodičia iba v minimálnej miere, skôr symbolickým poplatkom budú prispievať na kvalitnú prípravu svojich detí.

V školskom roku 2008/2009 budú otvorené triedy 1. – 4. ročníka.

Do školy možno prihlásiť žiakov z Giraltovciev i blízkeho okolia. Pre žiakov, ktorí v budúcom školskom roku nastúpia do 1. ročníka, sa bude konať zápis.

Rodičia žiakov 1. – 3. ročníka môžu požiadať o prestup svojich detí z pôvodných škôl.

Vážení rodičia,

dajte šancu svojim deťom. Umožnite im kvalitné vzdelávanie už od 1. ročníka.

Pomôžete im, aby boli v budúcnosti úspešní.

Verte, že raz Vaše rozhodnutie prinesie úspech Vaším deťom!

Bližšie informácie Vám budú poskytnuté u riaditeľa školy p. PaedDr. Martina Koššalu.

Máme dominanty?

Všetky väčšie a známe mestá sa pýšia svojou dominantou, ktorá ich charakterizuje, je ich symbolom. Nepatríme k tým šťastným mestám či mestečkám, aby sme sa mohli popýšiť podobnými symbolmi. Práve preto a o to viac by sme mali byť zorientovaní v tom, čo nám história zanechala, vedieť aspoň o tých málo historických pamiatkach, ktoré sú v našom meste známe. Nemala by to byť len povinnosť, ale prirodzená potreba, informovanosť, znalosť, ktorá by bola výbavou každého Giraltovcana. Nechcem zdôrazňovať až hrdosť, ale namiesto by bola akási spolupatričnosť, a tým aj blízky vzťah k svojmu domovu, svojmu mestu. Na stránkach nášho Spravodajcu sme sa mohli už v minulosti oboznámiť s históriou nášho mesta, s objektmi i miestami, ktoré sú s históriou späté. Pri vstupe do nášho mesta sa nedá prehliadnuť socha leva na podstavci v parčíku pred grécko-katolíckym kostolom. Je častým symbolom na publikáciách, tlačovinách spätých s Giraltovcami. Veď už desiatky rokov zdobí aj titulnú stranu nášho Spravodajcu a na jeho opačnej strane zasa náš niekoľkostoročný dub.

Ak sa aj pristavíme pri pamätníku a chceme si nápis prečítať, ten je zrozumiteľný iba pre ľudí znalých maďarský jazyk, ale zachovalé historické dokumenty, naša kronika, nám dá odpoveď o jeho pôvode. Posledné regionálne vysielanie našej TV, ktoré iste potešilo každého z nás, lebo bolo prezentované naše mesto, ale na druhej strane aj rozčarovanie, že rovnako mladí ani starší oslovení nevedeli redaktorke odpovedať na jednoduché otázky, aká historická udalosť je spätá s týmto pamätníkom a prečo práve lev a pod. I keď aj táto časť našej histórie už bola ponúknutá čitateľom Spravodajcu, vraciam sa k nej práve z podnetu tohto TV vysielania.

Už pri prvom dotyku s históriou a potom aj opakovane, a to aj keď to práve učebné osnovy neuvádzajú, by sa mali naši žiaci oboznámiť s históriou nášho mesta, poznať tých niekoľko historických objektov, vedieť o nich z pohľadu historického, tak pre vlastnú potrebu či informovanosť a rovnako vedieť podať informácie ďalej podľa potreby a situácie.

***Hrdinským synom, ktorí vo svetovej vojne preliali krv,
s pocitom vd'aky za vyhnutie nepriateľských vojsk
postavilo obecnstvo giraltového okresu.***

Margita Gazdičová

ZOPAKUJME SI

SLOVENSKO V KNIHE REKORDOV

- Najmohutnejšia rieka: na Slovensku je Dunaj, dĺžka na Slovensku je 172km, celková dĺžka je 2 857 km.
- Najvyššie pohorie: na Slovensku sú to Vysoké Tatry, rozloha 1 045 km² v slovenskej časti.
- Najnižšie položený bod: na Slovensku je to Klin nad Bodrogom, 94 m nad morom
- Najdlhšia rieka: na Slovensku je Váh 403 km, ústi do Dunaja pri Komárne.
- Najvyššie položené miesto: na Slovensku je Gerlachovský štít – 2 654 m nad morom.
- Najväčšie a najhlbšie jazero: na Slovensku je Veľké Hincovo pleso, rozloha 20,08 ha, hĺbka 53 m, leží v Mengusovskej doline.
- Najteplejší prameň: na Slovensku je prameň pri Veľkom Mederi 92 C° .

SLOVENSKÉ REKORDY V SKRATKE

- Najvyššia kostolná veža: Spišská Nová Ves /87 m/
- Najväčší zo 170 hradov a zámkov: Spišský hrad
- Najstaršia ľadová jaskyňa v Európe: Dobšinská ľadová jaskyňa
- Najvyššie položená obec: Štrbské pleso, 1 355 m nad morom
- Najväčší riečny ostrov v Európe: Žitný ostrov na južnom Slovensku, 132 612 ha
- Najväčší prírodný park: Národný park Nízke Tatry, 81 000 ha
- Miesto s najnižšou ročnou priemernou teplotou: vrchol Lomnického štítu / 2 632 m/
- Lokalita s najvyšším priemerom zrážok za rok: Zbojnícka chata / 1 960 m/
- Prvá tlačená kniha: Latinská učebnica od Lucasa Fabinusa, roku 1573 v Prešove.
- Prvé noviny: Prešporské noviny, júl roku 1783 v Prešporke /Bratislava/
- Najväčší drevený oltár na svete: Levoča – Kostol sv. Jakuba, autor Majster Pavol z Levoče, začiatok 16. storočia, výška 18,6 m a šírka 6,3m
- Najstaršia chránená rastlina na Slovensku: plesnivec
- Najväčšia obec Slovenska: Tvrdošovce / 5 400 obyvateľov/

Záhradkárске okienko

Január je mesiac, v priebehu ktorého sa nedá v záhrade veľa urobiť. Tým skôr máme čas premýšľať, čo treba v tomto roku urobiť a čo zlepšiť v záhrade, aby dobre plnila svoju funkciu. Preto si plánujeme, ktoré druhy zeleniny budeme v záhrade pestovať a ktoré vynecháme.

Život v ovocinárskej časti sa celkom nezastavil, záhradka iba odpočíva a pripravuje sa na ďalší vegetačný rok. Je to tiež najvhodnejšie obdobie na mechanické ošetrovanie ovocných drevín. Spočíva v odrezaní suchých a poškodených konárov. Rany po hrubších konároch dezinfikujeme a zatierame stromovým balzomom. Na stromoch nenecháme visieť ani uschnuté mumifikované plody, ktoré sú zdrojom nákazy aj v ďalších rokoch. Počas zimy prezeráme lepiace pásy na kmeňoch, aby zachytili čo najviac škodcov lezúcich zo zeme.

Bielenie kmeňov vápenným mliekom, zhotoveným z 1,5 kg vápna a 10 l vody, neníči škodcov ani choroby, ale odráža slnečné lúče, zabraňuje tým predčasnému pučaniu a zamrznutiu skoro kvitnúcich stromov. Po pridaní organických prípravkov náter ničí machy a lišajníky.

Nevyhnutným predpokladom úspešného pestovania zeleniny je pravidelné vápnenie. Vápnik je sám o sebe dôležitou rastlinnou živinou, je stavebným prvkom na oporné pletivá stoniek, koreňov, zvlášť náročné na vápnik sú kôstkoviny. Vápnenie zabraňuje prekysleniu pôdy, ničí pôdne huby, prekypruje ťažké pôdy.

Lubomír Krupa

Z P O Z

Do radov obyvateľov nášho mesta sme privítali

**Mareka Šivaka
Lilianu Čurlíkovú**

V mesiaci január svoje životné jubileá oslávia

Anna Kaňuchová	50	Alžbeta Verčimáková	55
Emília Vaľanyová	50	Ján Onufer	55
Milka Onděčková	50	Juraj Sukovský	60
Helena Repková	50	Anna Hanková	65
Helena Šoltysová	50	Alžbeta Žultaková	65
Antónia Kočišová	50	Mária Krupová	70
Peter Kusek	50	Zuzana Kmecová	75
Ján Cigán	50	Mária Saraková	85
Jozef Fenič	50		
Dušan Švač	50		
Mária Marková	50		
Ludmila Sabolčíková	55		
Anna Kaňuchová	55		
Jolana Bolvanová	55		
Mária Marcinová	55		

Manželstvo uzavreli

**Mgr. Peter Bakalár
Giraltovce**

**Julieta Marina Arroyo
Argentínska republika**

Po výročnej schôdzi MFK Slovan Giraltovce

E.Mati strieda F.Štinčíka

Dňa 16.decembra 2007 sa v zasadačke Mestského úradu uskutočnila výročná schôdza MFK Slovan Giraltovce. Veľkým prevzatením bola vysoká účasť z radov

futbalistov, funkcionárov a priaznivcov. Prezentovalo sa 66 ľudí, čo je úctyhodný počet. Aj prítomnosť primátora Giraltoviec Jána Rubisa potvrdila, že o dianie v MFK Slovan je vo verejnosti veľký záujem. Po otvorení oboznámil prítomných s činnosťou klubu predseda František Štinčík. Potom nasledovala správa o hospodárení MFK v podaní tajomníka a hospodára Miroslava Dvorského. Po prestávke sa začala voľba predsedu, výboru a revíznej komisie. V tajných voľbách prítomní rozhodli, že novým predsedom MFK Slovan na roky 2008 a 2009 sa stal Ing. Emil Mati s počtom 46 hlasov. Doterajší predseda F.Štinčík dostal 17 hlasov. Do výkonného výboru MFK boli zvolení: M. Dvorský, Ing. L. Lukáč, M.Varganin, B. Digoň, J. Mati ml., S. Štefánik. Revíznou komisiu tvoria: MVDr. M. Deutsch, MVDr. M. Končár, Ing. P.Paľa. Z nasledujúcej diskusie vzišli návrhy na uznesenia. Jednou z úloh nového výboru bude vytvorenie členskej základne s úmyslom zapojiť do činnosti klubu čo najviac ľudí. Ročným členským príspevkom bude 100 Sk. Každý člen obdrží členský preukaz a bude mať výhody člena MFK, ako aj možnosť voliť orgány klubu. Nový predseda MFK Slovan Giraltovce Ing. Emil MATI nám poskytol základné tézy činnosti MFK na roky 2008 a 2009:

1. Zlepšenie spolupráce MFK a škôl v meste Giraltovce a v ich širšom okolí za účelom zapojenia žiakov a študentov do výberu jednotlivých družstiev a tréningového procesu. Sleduje sa tým výchova futbalistov pre všetky vekové kategórie so znižovaním potreby zabezpečovať pre mužstvo dospelých hráčov z iných klubov. Zároveň to bude plniť aj spoločenskú funkciu v smerovaní mládeže k športu od mládežníckych nerestí /nadmerné používanie počítačov, alkoholu a cigariet, omamných látok/.
2. Rekonštrukcia, modernizácia a rozšírenie existujúcich športových zariadení /šatne, sprchy, kultúrnejšie spoločenské zariadenie pre divákov/.
3. Zabezpečenie kvalitných trávnatých futbalových ihrísk pravidelnou záhradkárskou údržbou vrátane nového zavlažovacieho zariadenia a dobudovanie trávnatého ihriska s kvalitným povrchom pod lesným závozom.
4. Zlepšenie spolupráce s VsFZ a jeho komisiami. Zabezpečiť kultúrnu komunikáciu a optimálne športové podmienky pre rozhodcov, delegátov a súperov počas futbalových zápasov.
5. Splnenie predchádzajúcich úloh zabezpečí vhodné kultúrne a spoločenské prostredie na našom štadióne počas tréningového procesu a majstrovských zápasov. Vytvorením spomínaných podmienok zabezpečiť činnosť družstiev tak, aby mohli dosahovať pravidelne priaznivé výsledky, ktoré uspokojia všetkých priaznivcov futbalu.
6. Pravidelne informovať o činnosti klubu prostredníctvom informačného spravodajcu na domácich zápasoch, ako aj v časopise SPRAVODAJCA.
7. Závery zo zasadnutí výkonného výboru MFK Slovan pravidelne uverejňovať v SPRAVODAJCOVI.

MVDR. Miroslav DEUTSCH

Majstre, pôjdem za Tebou, kamkoľvek by si šiel

Lúčime sa ...

V adventnom období predvianočného času sme sa s kresťanskou nádejou na vzkriesenie dňa 19.12.2007 rozlúčili s Vdp. Andrejom Palšom, katolíckym kňazom, naším rodákom, ktorého si Pán Boh povolal 16.decembra vo veku 64 rokov. Vdp. Andrej Palša sa narodil 3.júna 1943 v Giraltovcich. Po ukončení strednej školy v meste vyštudoval teológiu a kňazskú vysviacku prijal 9. júna v Bratislave. Jeho pastoračná činnosť bola na rôznych miestach – v Prešove, Sedliciach, Širokom, Toryse, Košickej Belej, jeho posledným kňazským pôsobiskom bola blízka obec Radoma, odtiaľ odišiel do DKD F. Majocha vo Veľkom Šariši. Veľmi rád však chodil aj do svojho rodného kostola, v ktorom sme s úctou a bázňou počúvali jeho kázne, kde pre svojich rodákov a obyvateľov mesta slúžil sväté omše. Ďakujeme mu za všetko a lúčime sa „ Odpočinutie večné daj mu, ó Pane, a svetlo večné nech mu svieti.

Redakcia

Z REDAKČNÉHO STOLA

Náš Spravodajca počas svojej vyše 20 - ročnej existencie niekoľkokrát menil svoju vonkajšiu podobu. Na jeho titulnej strane sa vystriedali dominanty mesta, teda všetky tri giraltovské chrámy. V tomto roku pristupujeme opäť k zmene prednej strany obálky, ktorú bude tvoriť fotomontáž záberov najkrajších kútov nášho mesta. Zadnú stranu sme sa rozhodli ponechať nezmenenú – ostáva na nej náš vyše 300 – ročný dub.

Redakcia

Harmonogram činnosti špecialistov v Poliklinike Giraltovcce

PONDELOK	Neurologická amb.	MUDr.Digoň
		MUDr.Papírek
	Chirurgická amb. Očná optika	MUDr.Fotta Ducár Vladimír
UTOROK	Neurologická amb.	MUDr.Digoň
		MUDr.Kuchtová
	Očná amb. Interná amb.	MUDr.Pribula MUDr.Bujňák

	Rehabilit.amb. Chirurg.amb. Gynekolog.amb.	MUDr. Kumičaková MUDr.Mihal' MUDr.Bača MUDr.Čobejová
	Očná optika	Ing.Pribula
STREDA	ORL amb. Logopedická amb. TaPCH amb.	MUDr.Želizňáková PaedDr.Čabiňák MUDr.Leščišinová
ŠTVRTOK	Neurologická amb. Diabetologická amb. Očná amb. Ortopedická amb. Rehabilit.amb. Očná optika	MUDr.Čunderlíková MUDr.Ligusová MUDr.Michliková MUDr.Kňazovický MUDr. Kumičaková Ducár Vladimír
PIATOK	Interná amb. Očná amb. Chirurg.amb. Očná optika	MUDr.Bujňák MUDr.Pribula MUDr.Fotta Ing.Pribula

Ambulancie línie prvého kontaktu

MUDr. Miheličová (Medmih,s.r.o.) Pondelok - Piatok
MUDr. Vlček (Poliklinika Giralt.ILB,s.r.o.) Pondelok - Piatok 7,30-16,00

MUDr. Deutsch (Apolon, s.r.o.) Pondelok - Piatok

Ambulancie pre deti a dorast

MUDr. Hrinko (Eskulap,s.r.o.) Pondelok - Piatok
MUDr. Harčaríková (Eskulap, s.r.o.) Pondelok - Piatok

Ambulancie stomatologicke

MUDr. Prazňák (EuPra s.r.o.) Pondelok - Piatok
MUDr. Líšková Branislava Pondelok - Piatok
MUDr. Hrinková (Eskulap,s.r.o.) Pondelok - Piatok

Ambulancia gynekologická

MUDr. Varzaly (MV-Panakeia,s.r.o.)

Pondelok - Piatok

Nové telefónne čísla na POLIKLINIKE

MUDr. Prazňák - stomatologická ambulancia	732 2779
Zubná technika	4888212
MUDr. Hrinková - stomatologická ambulancia	4888213, 732 2167
MUDr. Líšková - stomatologická ambulancia	4888214,732 2032
MUDr. Digoň, - neurologická ambulancia	4888216
MUDr. Ligusová - diabetologická ambulancia	4888216
MUDr. Želizňaková - krčná ambulancia /ORL/ LSPP, DZS-vodiči	4888216 4888217, 732 2260
Kancelária	4888218, 732 2561
Bio. laboratórium	4888225
RTG	4888225
MUDr. Papírek, - neurologická ambulancia	4888226
MUDr. Kuchtová – neurologická ambulancia	4888226
Mgr. Čabiňák - logopedická ambulancia	4888226
MUDr. Miheličová - všeobecná ambulancia	4888228, 736 4447
MUDr. Kňazovický –ortopedická ambulancia	4888230
MUDr. Leščišinová – pľúcna ambulancia	4888230
MUDr. Harčaríková – pediatrická ambulancia	4888233, 736 4730
MUDr. Hrinko - pediatrická ambulancia	4888234, 736 4730
MUDr. Varzaly - gynekologická ambulancia	4888235, 732 2860
Údržba, práčovňa	4888237,
FRO /rehabilitácia/	4888238
Kancelária ILB s.r.o	4888238, 778 1285
MUDr. Vlček - všeobecná ambulancia	4888241, 7364030
MUDr. Deutsch - všeobecná ambulancia	4888243, 732 2316
MUDr. Čunderliková -neurologická ambulancia	4888244
MUDr. Pribula – očná ambulancia	4888215